

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE Nr. _____
din _____ 2016

**cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a activităților în
domeniul schimbărilor climatice**

În scopul implementării prevederilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei, ratificate prin Hotărîrea Parlamentului nr. 404-XIII din 16 martie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 23, art. 239), prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 1009 din 10.12.2014 „Cu privire la aprobarea Strategiei Republicii Moldova de adaptare la schimbarea climei pînă în anul 2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 372-384, art. 1089), prevederilor Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016 (Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014, Monitorul Oficial nr.297-309/851 din 10.10.2014), mecanismelor și prevederilor Protocolului de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 29-XV din 13 februarie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 48, art. 193), precum și întru transpunerea parțială a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se instituie:

Comisia națională pentru schimbările climatice;

Mecanismul de coordonare a procesului de adaptare la schimbările climatice;

Mecanismul de coordonare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național;

Mecanismul de monitorizare, raportare și verificare în domeniul schimbărilor climatice;

Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră.

2. Se aprobă:

Componenta nominală a Comisiei naționale pentru schimbările climatice, conform anexei nr. 1;

Regulamentul Comisiei naționale pentru schimbările climatice, conform anexei nr. 2;

Regulamentul cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de adaptare la schimbările climatice, conform anexei nr. 3;

Regulamentul cu privire la mecanismul de coordonare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național, conform anexei nr. 4;

Regulamentul cu privire la mecanismul de monitorizare, raportare și verificare în domeniul schimbărilor climatice, conform anexei nr. 5.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră, conform anexei nr. 6.

3. Ministerul Mediului va asigura crearea sistemului informațional de monitorizare, raportare și verificare a activităților în domeniul schimbărilor climatice, din sursele oferite de donatori.

4. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 1574 din 26.12.2003 „Despre instituirea Comisiei naționale pentru implementarea și realizarea prevederilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei, precum și a mecanismelor și prevederilor Protocolului de la Kyoto” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 50).

5. Finanțarea activității tehnice a Comisiei și implementarea mecanismului de coordonare a procesului de adaptare la schimbările climatice și mecanismului de monitorizare, raportare și verificare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național, se va efectua din contul și în limitele alocațiilor anuale aprobate în Legea bugetului de stat pentru Ministerul Mediului.

6. În termen de 6 luni de la aprobarea prezentei hotărâri, Ministerul Mediului va asigura elaborarea actelor normative departamentale necesare pentru punerea în aplicare a prezentei hotărâri.

7. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Mediului.

Prim-ministru

Pavel Filip

Contrasemnată:

Ministrul Mediului

Valeriu Munteanu

Componenta nominală a Comisiei naționale pentru schimbările climatice

Ministrul mediului – președintele Comisiei
Viceministrul dezvoltării regionale – vicepreședintele Comisiei
Oficiul Schimbarea Cimei din cadrul Ministerului Mediului – secretariatul
Comisiei

Membrii Comisiei:

Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare

Ministrul Economiei

Ministrul Finanțelor

Ministrul Sănătății

Ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor

Doi reprezentanți ai Academiei de Științe a Moldovei (din cadrul Institutului de energetică și Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „N. Dimo”

Vicepreședintele Comisiei parlamentare administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice

Un reprezentant al autorităților publice locale (desemnat de Congresul autorităților locale din Moldova)

Un reprezentant al instituțiilor de învățământ superior (desemnat de Consiliul Rectorilor din Republica Moldova)

Un reprezentant al organizațiilor non-guvernamentale de mediu (desemnat de Asociațiile Obștești și Organizațiile non-guvernamentale de mediu)

Un reprezentant al organizațiilor non-guvernamentale de promovare și apărare a drepturilor femeilor (desemnat de Asociația Organizațiile Non-Guvernamentale)

Un reprezentant al sectorului privat (desemnat de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova)

Regulamentul Comisiei naționale pentru schimbările climatice

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul Comisiei naționale pentru schimbările climatice (în continuare - Comisia) este elaborat în baza Hotărîrii Guvernului nr. 1009 din 10.12.2014 „Cu privire la aprobarea Strategiei Republicii Moldova de adaptare la schimbarea climei pînă în anul 2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 372-384, art. 1089) și Hotărîrii Parlamentului nr.404-XIII din 16 martie 1995 „Pentru ratificarea Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 4, art. 61).

2. În activitatea sa Comisia se călăuzește de Constituția Republicii Moldova, legile și hotărîrile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărîrile, ordonanțele și dispozițiile Guvernului, precum și de prezentul Regulament.

3. Comisia este organism interministerial, fără personalitate juridică, care coordonează și promovează activitățile de implementare în Republica Moldova a strategiei de adaptare la schimbarea climei, acțiunile adecvate de atenuare la nivel național, precum și prevederile Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice.

4. Comisia asigură cadrul instituțional și de politică pentru luarea deciziilor, raportare și monitorizare, și de facilitare a integrării problemelor climatice în programe și planuri sectoriale.

II. Sarcinile și funcțiile de bază ale Comisiei

5. Sarcinile și funcțiile de bază ale Comisiei sînt următoarele:
- coordonarea și promovarea acțiunilor de implementare a strategiei de adaptare la schimbarea climei;
 - prezentarea propunerilor de modificare și completare a strategiei de adaptare la schimbarea climei și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia;
 - coordonarea metodologiilor, manualelor operaționale și ghidurilor privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice și acțiunile adecvate de atenuare;
 - implementarea mecanismului de coordonare a procesului de adaptare la schimbările climatice;

implementarea mecanismului de monitorizare, raportare și verificare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național;

coordonarea planurilor sectoriale de adaptare și monitorizarea eforturilor sectoriale de integrare a adaptării în planificare (integrarea);

monitorizarea acțiunilor de adaptare la nivel sub-național, prin descentralizare regională;

monitorizarea implementării acțiunilor și măsurilor de adaptare la schimbările climatice implementate în Republica Moldova în baza acordurilor, tratatelor internaționale, precum și ca urmare a implicării Republicii Moldova în proiecte, programe, alte tipuri de angajamente internaționale;

monitorizarea prioritizării naționale și sectoriale a domeniilor și măsurilor de adaptare la schimbările climatice și corespunderea implementării acțiunilor, intervențiilor și altor modalități de adaptare la schimbările climatice cu prioritățile sectoriale și naționale;

monitorizarea incorporării planului de finanțare, a riscurilor climatice și a acțiunilor de adaptare la schimbările climatice în planurile de bugetare sectorială și națională;

dezvoltarea și implementarea cadrului de monitorizare, evaluare și raportare privind adaptarea la schimbările climatice;

monitorizarea alocărilor de resurse externe și bugetării resurselor naționale pentru adaptarea la schimbările climatice;

evaluarea și asigurarea calității marcajului climatic al programelor de investiții anuale raportat la topologia cheltuielilor de bază în domeniul schimbărilor climatice;

furnizarea, prin intermediul Oficiului Schimbarea Climei, sectoarelor economiei naționale și autorităților publice locale, a informațiilor și asistenței necesare la marcarea bugetului în domeniul schimbărilor climatice,

examinarea și aprobarea cererilor din partea sectoarelor economiei naționale, privind noile tipologii de climă și simplificarea integrării acestora;

revizuirea și consolidarea marcajelor climatice ale programelor de investiții depuse de sectoare economiei naționale și autoritățile publice locale;

coordonarea activităților la nivel național și internațional privind implementarea obiectivelor prevederilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei, alte angajamente prevăzute de tratatele și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte;

elaborarea și prezentarea spre examinare și aprobare a actelor legislative pentru implementarea prevederilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei;

elaborarea strategiilor de realizare și supraveghere a modului de implementare în Moldova a proiectelor de asistență tehnică sau investiționale în cadrul Mecanismului Dezvoltării Nepoluante al Protocolului de la Kyoto al Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei;

coordonarea procesului de expertizare tehnică a propunerilor de proiecte preconizate spre a fi implementate în Moldova în cadrul Mecanismului Dezvoltării Nepoluante al Protocolului de la Kyoto;

crearea condițiilor de liberă concurență în procesul de promovare și selectare a proiectelor din sectorul de stat, privat și cel al societății civile;

crearea de parteneriate pentru adaptare la schimbările climatice la nivel național și internațional;

aprobarea proiectelor avizate pozitiv de către experții comitetelor tehnice privind adaptarea la schimbările climei și acțiunile adecvate de atenuare la nivel național având în vedere impactul asupra dezvoltării durabile a țării;

aprobarea proiectelor, programelor, altor modalități de implementare a adaptării la schimbările climatice la nivel național și sectorial având în vedere impactul asupra dezvoltării durabile a țării;

înregistrarea proiectelor inclusiv cele cu privire la acțiunile adecvate de atenuare la nivel național selectate pentru implementare în Registrul Secretariatului Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei;

informarea autorităților publice centrale cu privire la sectoarele cu potențial ridicat de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și asupra sarcinilor de reducere a emisiilor ce revin acestor instituții;

asigurarea remunerării experților antrenați în expertiza tehnică din contul proiectelor examinate sau din alte fonduri bugetare și extrabugetare;

raportarea anuală către Parlament privind progresul realizat în adaptarea la schimbările climatice și acțiunile adecvate de atenuare la nivel național;

raportarea către Secretariatul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei privind progresul realizat în adaptarea la schimbările climatice și acțiunile de atenuare adecvate la nivel național;

contribuirea la soluționarea litigiilor apărute în procesul implementării proiectelor aprobate de către Comisie.

6. Activitatea desfășurată de către membrii Comisiei constituie atribuție de serviciu și nu este remunerată.

III. Drepturile Comisiei și membrilor acesteia

7. Comisiei i se acordă următoarele drepturi:

să solicite și să colecteze rapoarte periodice de la autoritățile administrației publice centrale și locale privind evoluția planificării și implementării acțiunilor de adaptare la schimbările climatice și acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național;

să adopte hotărâri obligatorii pentru autoritățile administrației publice centrale și locale privind chestiunile legate de procesul de adaptare la schimbarea climatică și acțiunile adecvate de atenuare la nivel național;

să ceară coordonarea cu ea (Comisia) a actelor normative adoptate de autoritățile administrației publice centrale și locale în problemele ce țin de competența Comisiei.

8. Membrii Comisiei au următoarele drepturi:

să participe la activitățile desfășurate de Comisie, la nivel național, regional și internațional;

să participe la dezbaterile în legătură cu aprobarea hotărârilor Comisiei;

să propună introducerea unor puncte pe ordinea de zi, inclusiv în timpul ședințelor, în cazul unei situații de urgență;

să propună, motivat, participarea la ședințele sau la activitățile Comisiei a altor experți sau invitați.

IV. Organizarea activității Comisiei

9. Componenta nominală a Comisiei este constituită din persoane, desemnate de instituțiile implicate, și aprobată prin dispoziție de Guvern. Ministerele vor desemna în cadrul Comisiei reprezentanții săi, la nivel de ministru și vice-ministru.

10. În caz de eliberare a membrilor Comisiei din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul Comisiei vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în aceste funcții, fără emiterea unei noi dispoziții de Guvern.

Autoritățile publice și alte organizații membre informează Comisia despre persoanele nou-desemnate în calitate de membri ai Comisiei.

11. Ședințele Comisiei se convoacă în funcție de necesități (pentru examinarea proiectelor), la solicitarea președintelui Comisiei sau 1/3 din membrii Comisiei.

12. Activitatea Comisiei este condusă de președinte. În absența președintelui sau atunci când acesta este în imposibilitate de a-și exercita funcția, atribuțiile și competențele acestuia sînt preluate de vicepreședinte.

13. În cazul în care președintele/vicepreședintele este indisponibil, atribuțiile acestuia sînt îndeplinite de un reprezentant al Secretariatului, desemnat de președinte/vicepreședinte, dar numai pentru o singură întrunire a Comisiei.

14. Ședințele Comisiei se consideră deliberative, dacă la ele participă cel puțin 2/3 din numărul membrilor.

15. Hotărârile Comisiei sînt adoptate cu majoritatea simplă de voturi.

16. Pentru organizarea și desfășurarea activităților Comisiei, secretariatul va fi asigurat de către Oficiul Schimbarea Climei din cadrul Ministerului Mediului.

17. Pentru buna desfășurare a activității sale Comisia poate consulta experți, pe o perioada determinată, în vederea soluționării aspectelor aferente domeniilor ce fac obiectul activității Comisiei, pentru elaborarea unor opinii, puncte de vedere solicitate în conformitate cu prevederile prezentului Regulament. Experții trebuie să presteze o activitate de înaltă calitate și calificare și să fie imparțiali în activitatea pe care o desfășoară.

V. Atribuțiile președintelui Comisiei

18. Președintele conduce activitatea Comisiei și poartă răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor și funcțiilor încredințate Comisiei.

19. Președintele asigură aplicarea corectă a prevederilor legislației în vigoare, naționale, comunitare și internaționale în domeniu, precum și ale prezentului regulament.

20. Președintele Comisiei îndeplinește următoarele atribuții:

stabilește calendarul întrunirilor și activității Comisiei;

organizează întrunirile Comisiei, prin intermediul Secretariatului acesteia;

deschide și închide întrunirile, coordonează dezbaterile;
semnează în numele Comisiei documentele oficiale (avizele, deciziile, procesele-verbale etc.).

VI. Atribuțiile secretariatului Comisiei

21. Secretariatul îndeplinește următoarele atribuții:
elaborarea și prezentarea spre aprobare președintelui a ordinii de zi a ședințelor Comisiei;
verificarea existenței cvorumului necesar pentru luarea deciziilor;
convocarea membrilor Comisiei și pe cei ai comitetelor tehnice;
punerea la dispoziția membrilor Comisiei și experților comitetelor tehnice a documentelor și materialelor ce fac obiectul ședințelor;
întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor Comisiei și ale comitetelor tehnice;
aducerea la cunoștința părților interesate a documentelor și informațiilor relevante;
arhivarea documentelor supuse dezbaterilor Comisiei și comitetelor tehnice și a oricăror altor documente legate de activitatea acesteia;
colectarea rapoartelor sectoriale de adaptare la schimbările climatice și formularea rapoartelor naționale de adaptare la schimbările climatice;
administrarea bazei de date și bazei de cunoștințe intersectoriale formată în baza indicatorilor de monitorizare, verificare și raportare a adaptării la schimbările climatice și acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național;
supravegherea executării hotărârilor Comisiei;
îndeplinirea oricăror altor sarcini stabilite în cadrul ședințelor Comisiei și ale comitetelor tehnice.

22. Toată corespondența cu privire la activitatea Comisiei și a experților este adresată Secretariatului Comisiei și se derulează prin intermediul acestuia.

23. În cazuri de urgență, Secretariatul Comisiei poate introduce subiecte pe ordinea de zi chiar în timpul ședințelor Comisiei, cu acordul președintelui și cu aprobarea a 2/3 din numărul membrilor Comisiei prezenți la ședință.

24. Documentele oficiale aprobate de Comisie pot fi publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și pe pagina web a Secretariatului și ale membrilor Comisiei, pentru a putea fi consultate de societatea civilă și reprezentării mediului de afaceri.

25. Recomandările Comisiei, în caz de necesitate, se promovează prin hotărâre de Guvern.

VII. Convocarea ședințelor Comisiei

26. Convocarea membrilor Comisiei se face de către președinte/vicepreședinte, prin intermediul Secretariatului acesteia, în scris, prin fax sau poșta electronică, cu minimum 5 zile lucrătoare înaintea ședinței. Membrii Comisiei primesc odată cu convocarea, ordinea de zi și documentele și materialele care urmează a fi discutate.

27. Comisia se întrunește ori de câte ori este necesar. Calendarul ședințelor se publică pe pagina web oficială a Secretariatului.

28 Comisia se poate convoca și la solicitarea scrisă a autorității competente, în situații de urgență sau în legătură cu obligații la nivel național și/sau internațional.

29. Prezența membrilor Comisiei și experților invitați la locul, data și ora stabilite este obligatorie. Orice absență a unui membru titular al Comisiei trebuie anunțată Secretariatului acesteia cu minimum 1 zi lucrătoare înaintea ședinței. În cazul absenței sale, membrul titular va desemna în scris un membrul supleant care îl va înlocui.

VIII. Constituirea comitetelor tehnice

30. Comisia este susținută în activitatea sa de următoarele comitete tehnice:

Comitetul tehnic privind adaptarea la schimbările climatice.

Comitetul tehnic privind atenuarea schimbărilor climatice;

31. Comitetele tehnice se constituie din liste de experți din următoarele domenii:

Sectorul agricol;

Sectorul energiei;

Sectorul transportului;

Sectorul industriei;

Sectorul deșeuri;

Sectorul forestier;

Sectorul sănătății.

32. Lista experților comitetelor tehnice va fi elaborată în baza concursului desfășurat de către Secretariatul Comisiei. Secretariatul Comisiei va publica pe pagina sa de web condițiile și termenii concursului. În calitate de experți candidați pot participa la concurs persoane fizice și juridice.

33. Procedura și criteriile de evaluare a experților pentru a fi incluși în listă, se elaborează și se aprobă de Comisie.

34. Experții comitetelor tehnice vor încheia contracte de prestare a serviciilor de consultanță cu Secretariatul Comisiei conform necesităților.

35. Lista experților selectați pentru a face parte din comitetele tehnice se face publică pe pagina web a Secretariatului și Ministerului Mediului.

36. Componența comitetelor tehnice (lista experților) este stabilită și actualizată după caz, prin hotărîrea Comisiei pe un termen ce nu va depăși 5 ani de zile.

37. Hotărîrea Comisiei legată de formarea și activitatea comitetelor tehnice se i-a cu aprobarea a 2/3 din numărul membrilor prezenți la ședința convocată. Hotărîrea Comisiei se consemnează în procesul-verbal al ședinței Comisiei.

38. Comitele tehnice exercită următoarele atribuții:

asigură evaluarea tehnică a proiectelor de adaptare și de atenuare a schimbărilor climatice la etapa de aprobare;

asigură evaluarea tehnică a proiectelor de adaptare și de atenuare a schimbărilor climatice la etapa de implementare (MRV).

39. Comitetele tehnice sunt create și funcționează în baza hotărîrii Comisiei.
40. Experții comitetelor tehnice sînt responsabili pentru:
- respectarea prezentului regulament;
 - buna desfășurare a activității comitetelor;
 - organizarea unor eventuale întruniri comune, în vederea armonizării punctelor de vedere;
 - evaluarea obiectivă și imparțială a proiectelor înaintate spre evaluare;
 - evaluarea obiectivă și imparțială a rapoartelor periodice privind progresul de implementare a proiectelor;
 - lipsa conflictului de interese în privința proiectelor evaluate;
 - semnarea rapoartelor de evaluare;
 - informarea Comisiei cu privire la rapoartele elaborate.

IX. Dispoziții finale

41. Comisia întreprinde măsuri de informare a publicului privind domeniul adaptării la schimbarea climei, inclusiv despre activitatea proprie și schimbul de experiență cu alte instituții.
42. Comisia își întrerupe activitatea în temeiul unei hotărîri de Guvern.

Regulamentul cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de adaptare la schimbările climatice

I. Introducere

1. Regulamentul cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de adaptare la schimbările climatice (în continuare - Regulament) este elaborat în baza Hotărîrii Guvernului nr. 1009 din 10.12.2014 „Cu privire la aprobarea Strategiei Republicii Moldova de adaptare la schimbarea climei pînă în anul 2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 372-384, art. 1089) și Hotărîrii Parlamentului nr.404-XIII din 16 martie 1995 „Pentru ratificarea Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 4, art. 61).

2. Obiectivul prezentului Regulament este de a institui cadrul pentru luarea deciziilor în legătură cu adaptarea la schimbările climatice, care va fi susținut prin instrumente de planificare și implementare periodică, numite Planuri Naționale de Adaptare și Planuri Sectoriale de Adaptare.

3. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate semnifică:

plan național de adaptare (în continuare denumit - PNA) – document de planificare ce formulează și pune în aplicare acțiuni de adaptare la nivel de țară ca mijloace de identificare a nevoilor de adaptare pe termen mediu și lung și elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor și programelor pentru a răspunde acestor nevoi. Este un proces continuu, progresiv și iterativ care urmează o abordare sensibilă la gen (egalitate de șanse), participativă și transparentă.

plan sectorial de adaptare (în continuare denumit - PSA) – document de planificare ce formulează și pune în aplicare acțiuni de adaptare la nivel de sector ca mijloace de identificare a nevoilor de adaptare pe termen mediu și lung și elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor și programelor pentru a răspunde acestor nevoi. Este un proces continuu, progresiv și iterativ care urmează o abordare sensibilă la gen (egalitate de șanse), participativă și transparentă.

plan de adaptare integrat (în continuare denumit - PAI) - document integrat de planificare ce formulează și pune în aplicare acțiuni de adaptare în domeniul schimbării climei în cadrul planurilor sectoriale.

II. Principiile generale

4. Guvernul se angajează să stabilească politicile și obiectivele de dezvoltare, să asigure o coordonare și sinergie mai bună în procesul de planificare,

implementare, monitorizare și evaluare a cadrului de adaptare prin stabilirea unui proces consultativ și dialog între Guvern, sectorul privat și societatea civilă.

5. Procesul de adaptare se sprijină pe o abordare bazată pe planificarea sectorială și intersectorială pentru a promova integrarea treptată a adaptării în prioritățile Guvernului la toate nivelurile.

6. Procesul de adaptare trebuie să fie elaborat, finalizat și pus în aplicare în consultare cu toate sectoarele economiei țării, precum și organizațiile non-guvernamentale, inclusiv organizațiile de apărare a drepturilor femeii și societatea civilă.

7. Procesul de adaptare va asigura abordarea din perspectivă socială (a diverselor grupuri sociale, inclusiv femei, copii, persoane în etate, persoane cu dizabilități) a schimbărilor climatice.

8. Cadrul instituțional, precum și PNA vor fi supuse examinării sistematice, inclusiv evaluării impactului asupra diverselor grupuri sociale, pentru a asigura coerența lor continuă cu prioritățile și obiectivele naționale.

III. Cadrul instituțional

9. În sensul prezentului Regulament, Comisia națională pentru schimbările climatice (în continuare – Comisie) asigură cadrul instituțional pentru implementarea mecanismului de coordonare a procesului de adaptare la schimbările climatice, precum și pentru utilizarea eficientă și eficace a acestuia.

10. Componenta, drepturile, funcțiile și sarcinile Comisiei sînt stabilite în Regulamentul Comisiei naționale pentru schimbările climatice.

11. Comisia deține mandatul legal din partea Guvernului, pentru a solicita autorităților administrației publice centrale și locale să ia măsurile necesare în vederea identificării vulnerabilităților și acțiunilor de adaptare, și să le integreze în documentele proprii de planificare.

IV. Mecanismul de coordonare

12. Adaptarea la schimbările climatice reprezintă un proces care permite autorităților statului să identifice necesitățile de adaptare pe termen mediu și lung și să dezvolte strategii și programe de abordare a acestor necesități. Acest proces este unul continuu, progresiv și iterativ.

Planificare

13. Fiecare minister și consiliu raional este responsabil de elaborarea și aprobarea unui PSA la fiecare patru ani, în conformitate cu ciclurile de planificare generale și măsurile PNA, sau să integreze măsurile de adaptare prevăzute de PNA în planurile de dezvoltare sectoriale proprii (PAI).

14. Înainte de aprobare, PSA se consultă cu Comisia, în vederea asigurării alinierii acestora la PNA și Strategia de adaptare la schimbarea climei.

15. În rezultatul consultării Comisia emite avize favorabile/nefavorabile în scris ce reprezintă sinteza tuturor punctelor de vedere ale membrilor Comisiei și experților comitetului tehnic competent, precum și după caz recomandări de îmbunătățire.

16. PSA aprobate de ministerele de resort și de consiliile raionale se prezintă pentru informare Comisiei.

14. Ministerele, indiferent de abordarea adoptată (PSA sau PAI), trebuie să identifice un set de acțiuni prioritare de adaptare care urmează a fi implementate în bază continuă. Acțiunile vor fi elaborate în funcție de impactul pe care-l pot avea schimbările climatice asupra diverselor grupuri sociale, inclusiv femei, copii, persoane în etate, persoane cu dezabilități.

15. La sfârșitul perioadei de planificare, fiecare minister raportează cu privire la acțiunile sale, prin intermediul sistemului informațional de monitorizare, raportare și verificare a activităților în domeniul schimbărilor climatice.

16. În baza PSA și PAI, Comisia prin intermediul Secretariatului, va elabora PNA, care va include activități comune pentru toate sectoarele și menite de a facilita adaptarea la nivel de sector și local: de exemplu, evaluări sectoriale, dezvoltare a capacităților, implementarea tehnologiilor, cercetare, publicații, consultații, raportare etc. Aceste activități vor fi considerate ca activități de abilitare/susținere în cadrul planurilor sectoriale. Legătura între PNA și PSA este ilustrată în figura 1.

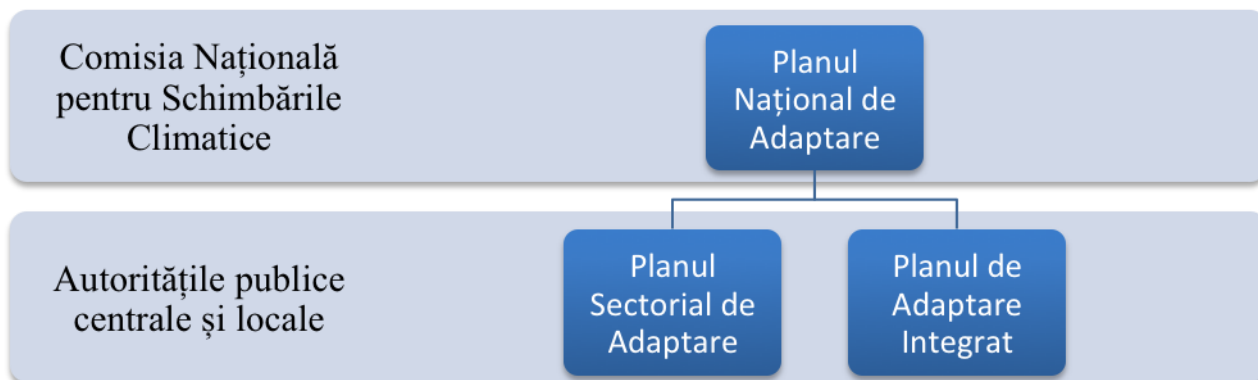

Figura 1. Legătura între PNA și PSA

17. După elaborarea PNA, acesta se prezintă Guvernului pentru aprobare. PNA va fi actualizat la fiecare 4 ani, pe baza progresului de implementare.

18. Primul ciclu al PNA va fi compus din activități, menite să faciliteze viitoarele etape. Activitățile pot include:

- elaborarea indicatorilor de adaptare pentru fiecare sector;
- organizarea de formare necesară pentru planificatorii sectoriali;
- dezvoltarea de metodologii;
- consultări cu autoritățile centrale și locale;
- activități de comunicare sau dezvoltare de produse financiare.

19. Ciclurile ulterioare vor include activități identificate de sectoare ca transversale sau de abilitare, sensibile la impactul asupra grupurilor sociale. De asemenea, în timpul primului ciclu, ministerele și consiliile locale vor putea alege fie să producă PSA distincte fie să promoveze integrarea adaptării în baza PAI.

20. Desemnarea personalului responsabil, delimitarea clară a mandatelor, atribuțiilor și a bugetelor pentru activitatea mecanismului de coordonare vor fi soluționate de către Ministerul Mediului.

21. Foaia de parcurs pentru fiecare PNA va fi elaborată pe baza evaluărilor sectoriale, inclusiv prin prisma impactului asupra grupurilor sociale și transmisă pentru discuții între diverși parteneri sectoriali. Scopul foii de parcurs este de a obține consensul privind modelul general și abordarea adoptată pentru planificarea procesului PNA în Moldova.

Implementare

22. Ministerele și autoritățile administrației publice locale sunt direct responsabile de executarea acțiunilor prevăzute în PNA, PSA și/sau PAI.

23. PNA și PSA vor fi implementate din surse bugetare alocate anual în bugetul de stat și bugetele locale, inclusiv din resurse ale donatorilor externi.

24. PNA și PSA se vor sprijini pe propriile strategii de finanțare iar resursele financiare vor fi identificate pentru implementare la toate etapele în baza procedurii de marcarea a bugetului în domeniul schimbărilor climatice.

25. Bugetul pentru mecanismul de coordonare se va stabili în primul PNA și se va alocă, ca prioritate, din resursele bugetului de stat disponibile.

Monitorizare, raportare și verificare

26. Procesul de monitorizare, raportare și evaluare se va efectua în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la mecanismul de monitorizare, verificare și raportare în domeniul schimbărilor climatice.

**Regulamentul
cu privire la mecanismul de coordonare a acțiunilor
adecvate de atenuare la nivel național**

I. Introducere

1. Regulamentul cu privire la acțiunile adecvate de atenuare la nivel național (în continuare - Regulament) este elaborat în scopul instituirii cadrului legal și instituțional pentru desfășurarea procesului elaborare, evaluare și aprobare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național.

2. Prezentul Regulament are drept obiectiv stabilirea responsabilităților entităților implicate în procesul de elaborare, evaluare și aprobare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național.

3. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate semnifică:

beneficiar al proiectului NAMA – entitate juridică de stat sau privată, comunitate de oameni amplasată într-o anumită zonă geografică care inițiază, implementează și beneficiază de efectele implementării unui proiect de acțiuni adecvate de atenuare la nivel național;

gaze cu efect de seră (GES) (Greenhouse gas – GHG) - constituenți atmosferici atât naturali, cât și rezultați din activitatea umană, care absorb și emit

radiații cu lungimi de undă specifice spectrului de radiații termice infraroșii, emise de suprafața Pământului, de atmosferă și de nori. Această proprietate cauzează efectul de seră. Vaporii de apă (H₂O), dioxidul de carbon (CO₂), protoxidul de azot (N₂O), metanul (CH₄) și ozonul (O₃) sunt principalele gaze cu efect de seră din atmosfera Pământului. În plus, în atmosferă mai sunt prezente și o serie de gaze cu efect de seră produse exclusiv ca urmare a activităților umane, precum compușii halogenați (hidrofluorcarburile (HFC), perfluorcarburile (PFC), hexafluorura de sulf (SF₆), substanțe conținând clor și brom;

NAMA (Nationally Appropriate Mitigation Actions) - acțiuni adecvate de atenuare la nivel național ce reprezintă toate măsurile efectuate în mod voluntar care contribuie la reducerea sau limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră;

verificator - o entitate juridică ce desfășoară activități de verificare în conformitate cu regulile și procedurile Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite, acordul dintre participanții în cadrul proiectului NAMA sau în conformitate cu regulile și procedurile naționale de verificare a proiectelor NAMA unilaterale;

verificare - activitățile desfășurate de un verificator pentru a evalua conformitatea documentelor transmise de Dezvoltator cu cerințele prezentului regulament și manualului operațional, precum și rapoartelor transmise de Beneficiar;

factor de emisie - rata medie de emisii a unui gaz cu efect de seră raportată la datele de activitate ale unui flux de surse presupunând că oxidarea este completă în cazul arderii și a conversiei integrale pentru toate celelalte reacții chimice;

participant în cadrul proiectului NAMA – Beneficiarul și/sau alte părți interesate care sunt implicate direct în procesul de elaborare, evaluare, aprobare și MRV al proiectelor NAMA.

perioadă de raportare - înseamnă un interval de timp, prevăzut de documentația de proiect, în care emisiile de CO₂ trebuie monitorizate și raportate.

II. Responsabilități

4. În sensul prezentului Regulament, Comisia națională pentru schimbările climatice (în continuare – Comisie) în comun cu comitetul tehnic asigură cadrul instituțional pentru realizarea procesului de elaborare, evaluare și aprobare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național.

5. Componenta, drepturile, funcțiile și sarcinile Comisiei, comitetului tehnic sînt stabilite în Regulamentul Comisiei naționale pentru schimbările climatice.

6. Comisia deține mandatul legal din partea Guvernului, pentru a solicita autorităților administrației publice centrale și locale să ia măsurile necesare în vederea implementării acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național.

7. Comitetul tehnic ce va susține Comisia, va avea drept responsabilitate evaluarea acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național, inclusiv mecanismul de monitorizare, raportare și verificare în toate fazele ciclului proiectelor de implementare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național.

8. Ministerul Mediului va avea responsabilitatea generală pentru procesul de elaborare, evaluare și aprobare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național,

precum și pentru implementarea propriu-zisă a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național.

III. Principii generale

10. Beneficiarii de proiecte NAMA monitorizează și raportează pentru fiecare dintre proiectele pe care le implementează.

11. Monitorizarea și raportarea sunt coerente și comparabile în timp. În acest scop, beneficiarii de proiecte NAMA utilizează aceleași metode de monitorizare și seturi de date care fac obiectul unor modificări evaluate de verificator.

12. Beneficiarii de proiecte NAMA obțin, înregistrează, compilează, analizează și documentează datele pentru monitorizare, inclusive ipotezele, referințele, factorii de emisie și datele de activitate, într-un mod transparent care să permită reproducerea determinării emisiilor de CO₂ de către verificator.

13. Beneficiarii de proiecte NAMA se asigură că determinarea emisiilor de CO₂ nu este nici sistematic, nici intenționat inexactă. Verificatorii verifică și reduc orice sursă de inexactitate.

14. Beneficiarii de proiecte NAMA trebuie să creeze condițiile necesare pentru a asigura în mod rezonabil integritatea datelor referitoare la emisiile de CO₂ care urmează a fi monitorizare și raportate.

III. Definirea acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național

15. Acțiunile de atenuare adecvate la nivel național au drept obiectiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră la un nivel compatibil cu obiectivul stabilit de Strategia Republicii Moldova de adaptare la schimbarea climei și Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite.

16. Implementarea acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național se va realiza prin elaborarea de proiecte din toate sectoarele economiei naționale, în contextul dezvoltării durabile, sprijinite și asigurate în baza tehnologiei, finanțării și consolidării capacităților, într-o manieră monitorizabilă, raportabilă și verificabilă.

17. Acțiunile de atenuare adecvate la nivel național se împart în următoarele categorii:

unilaterale, ce reprezintă un proiect administrat și suportat financiar din resursele bugetului de stat și/sau alte resurse financiare;

susținute, ce reprezintă un proiect sprijinit financiar la nivel internațional în scopul asigurării asistenței tehnice, transferului tehnologic și de bune practici în domeniu.

18. Prezentul Regulament descrie aspectele proiectelor de implementare a acțiunilor de atenuare susținute întrucât acestea se supun unei proceduri de elaborare, evaluare, aprobare și MRV prevăzute de Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite.

19. Documentația proiectelor de implementare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național, în funcție de etapa la care se află, va cuprinde dar fără a se limita la, următoarele aspecte:

aspecte juridice și administrative ale proiectului;
politica și strategia proiectului,
aspecte de finanțare ale proiectului;
beneficiile directe și colaterale ale proiectului;
riscurile și constrângerile proiectului;
aspecte tehnice ale proiectului;
sistemul de monitorizare, raportare și verificare.

20. În cadrul proiectelor de implementare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național au autoritate și responsabilitate următorii participanți:

Comisia națională pentru schimbările climatice;
Comitetul tehnic prin experții săi;

Părțile interesate (Beneficiar, Verificator etc.) în cadrul proiectului de implementare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național.

21. Documentele standard pentru elaborarea, evaluarea și aprobarea proiectelor de implementare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național se vor reglementa în manualul operațional privind proiectele de atenuare aprobat de Comisie.

IV. Ciclul de elaborare, evaluare și aprobare a proiectelor de implementare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național

22. Implementarea acțiunilor adecvate de atenuare, se realizează în dependență de tipul acțiunilor, conform etapelor descrise în tabelul nr. 1.

Tabel nr. 1

	Activitate	Responsabil	Indicator	Tip acțiuni
1	Etapa 1 : Propunerea inițială de proiect NAMA			
1.1	Elaborarea și prezentarea propunerii inițiale (concept) NAMA Secretariatului Comisiei	Beneficiarul proiectului NAMA	Propunere inițială NAMA prezentată	susținute
1.2	Elaborarea raportului de evaluare a propunerii inițiale NAMA	Experții Comitetului tehnic	Raport de evaluare elaborat	susținute
1.3	Acceptarea sau respingerea propunerii inițiale NAMA	Comisia națională pentru schimbările climatice	Proces-verbal întocmit	susținute
1.4	Informarea Beneficiarului referitor la proiectul NAMA propus spre	Secretariatul Comisiei naționale pentru schimbările	Scrisoare de informare privind	susținute

	aprobare	climatice	acceptarea sau respingerea proiectului expediată	
2	Etapa 2 : Propunerea completă de proiect NAMA			
2.1	Consultarea publică a propunerii complete de proiect NAMA	Beneficiarul proiectului NAMA	Consultări publice realizate	susținute
2.2	Prezentarea propunerii complete de proiect NAMA la Secretariatul Comisiei	Beneficiarul proiectului NAMA	Propunere completă NAMA prezentată	susținute
2.3	Elaborarea raportului de evaluare a propunerii complete de proiect NAMA	Experții Comitetului tehnic	Raport de evaluare elaborat	susținute
2.4	Acceptarea sau respingerea propunerii complete NAMA	Comisia națională pentru schimbările climatice	Proces-verbal întocmit	susținute
2.5	Transmiterea Beneficiarului proiectului a deciziei privind propunerea completă de proiect NAMA	Secretariatul Comisiei naționale pentru schimbările climatice	Scrisoare de informare privind acceptarea sau respingerea proiectului expediată	susținute
3	Etapa 3 : Raportul periodic de monitorizare			
3.1	Prezentarea raportului periodic de monitorizare	Beneficiarul proiectului NAMA	Raport de monitorizare prezentat	susținute
3.2	Verificarea raportului periodic de monitorizare	Verificatorul	Raport de verificare elaborat	susținute
3.3	Prezentarea raportului de verificare către Secretariatul Comisiei naționale pentru schimbările climatice	Beneficiarul	Raport de verificare prezentat	susținute
3.4	Prezentarea către Secretariatul Comisiei a informației în conformitate cu formularele de raportare	Lista instituțiilor conform anexei la Regulament	Informație prezentată	unilaterale

	prevăzute în manualul operațional			
3.5	Elaborarea raportului bienal actualizat cu privire la schimbarea climei, comunicării naționale și transmiterea acestora către Secretariatul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei	Secretariatul Comisiei naționale pentru schimbările climatice	Rapoarte și comunicări prezentate	Susținute/unilaterale

23. Procedurile, termenii de elaborare, evaluare, aprobare, precum și elementele de MRV se vor descrie în manualul operațional aprobat de Comisie.

24. Beneficiarul unui proiect poate antrena la elaborarea propunerii inițiale și complete a proiectului, experți tehnici calificați în domeniu.

25. Propunerea inițială de proiect va include informațiile care vor permite experților tehnici să evalueze eligibilitatea proiectului propus.

26. Beneficiarul va elabora propunerea inițială a proiectului și o va înainta Comitetului tehnic spre evaluare.

27. Experții din cadrul Comitetului tehnic vor evalua propunerea inițială și se vor expune prin aprobarea sau respingerea argumentată a acestuia:

În cazul unui aviz favorabil, Beneficiarul va trece la elaborarea propunerii complete de proiect și îl va înainta ulterior Comitetului tehnic spre evaluare;

În cazul unui aviz nefavorabil, propunerea se restituie Beneficiarului spre modificare și îmbunătățire.

28. După avizarea propunerii inițiale de proiect, Beneficiarul va asigura accesul la propunerea inițială și la materialele aferente acesteia prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a Secretariatului și alte surse de publicare, prin asigurarea accesului la sediul său, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

29. La definitivarea propunerii complete de proiect și transmiterea acesteia Comitetului tehnic, Beneficiarul va lua în considerație propunerile și sugestiile colectate în procesul de consultare publică și va prezenta dovezi cu privire la consultarea publică (proces-verbale ale întrunirilor, corespondența cu societatea civilă etc.).

30. Comitetul tehnic va evalua propunerea completă de proiect și se va expune prin avizarea favorabilă sau nefavorabilă argumentată a acestuia:

În cazul unui aviz favorabil, proiectul se va înainta spre aprobare Comisiei;

În cazul unui aviz nefavorabil, proiectul se restituie Beneficiarului spre modificare și îmbunătățire.

31. În procesul de evaluare Comitetul tehnic și Comisia se va conduce de procedura și criteriile de evaluare reglementate de manualul operațional elaborat și aprobat de către Comisie.

32. Comisia aprobă propunerile complete de proiect avizate pozitiv de experții Comitetului tehnic și le transmite spre înregistrare în Registrul Secretariatului Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei în scopul identificării surselor de finanțare și implementare.

33. Odată cu trecerea la finanțarea și implementarea proiectelor, acestea sunt trecute la categoria de proiecte în derulare și se atribuie uneia din categoriile menționate la punctul 17.

34. Comisia va solicita raportarea periodică (conform unei perioade de raportare stabilită în propunerea completă NAMA) de la Implementator pentru acțiunile de atenuare adecvate la nivel național în curs de implementare și în faza de monitorizare după implementare conform Regulamentului privind mecanismul de monitorizare, raportare și verificare în domeniul schimbărilor climatice. Implementatorul va respecta cerințele sistemului de monitorizare, raportare și verificare aprobat în cadrul documentației de proiect.

35. Rapoartele periodice transmise de Implementator vor fi verificate de un Verificator acreditat angajat de către Beneficiar în dependență de sursa de finanțare a proiectului.

36. Verificatorul va transmite rapoartele sale de verificare către Secretariatul Comisiei naționale pentru schimbările climatice.

37. Proiectele de implementare a acțiunilor de atenuare unilaterale, precum și alte proiecte ce au drept obiect reducerea de emisii dar care nu se supun procedurilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite vor respecta obligatoriu sistemul de MRV astfel ca reducerile potențiale ale unor astfel de proiecte să fie comunicate Secretariatului Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite.

V. Soluționarea contestațiilor

38. Orice parte interesată care consideră că, în cadrul procedurilor de evaluare și aprobare a proiectelor de implementare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național, Comisia, prin decizia emisă sau prin procedura aplicată, a lezat drepturile sale, este în drept să conteste decizia sau procedura aplicată de Comisie, în modul stabilit de prezentul Regulament.

39. Orice divergențe apărute pot fi soluționate cu efort comun și în strânsă conlucrare. În acest scop, vor fi aplicate următoarele reguli de soluționare prealabilă:

a) se va crea un grup comun de lucru ad-hoc de Comisie în scopul soluționării divergențelor. În grupul de lucru vor fi incluși câte un reprezentant al părților, inclusiv din cadrul: ministerelor de resort ce coordonează sectarele la care se atribuie proiectul, Comitetului tehnic, Beneficiarului NAMA, precum și experți independenți naționali și/sau internaționali;

b) în caz de necesitate, Părțile vor pregăti probe relevante pentru aspectele ce au devenit obiect de divergență;

c) grupul de lucru se va convoca și va examina obiectul divergențelor și probele existente la acesta. Părțile vor acționa în conformitate cu prezentul Regulament, Manual operațional și cele mai bune practici în domeniu în scopul

clarificării tuturor aspectelor disputate și identificării unei soluții echitabile pentru divergențele apărute.

d) În cadrul examinării contestației, pot fi solicitate opiniile membrilor externi convocați în grupul de lucru, precum și expertize externe. Costurile pentru expertiză vor fi suportate de partea interesată de obiectul contestației.

e) concluzia grupului de lucru va fi consemnată într-un proces-verbal întocmit de Secretariatul Comisiei care se va semna de membrii grupului de lucru.

40. Identificarea unei soluții echitabile pentru părțile interesate, în limitele angajamentelor asumate de acestea, este preferabilă în toate situațiile de divergență. În cazul în care o asemenea soluție nu poate fi identificată, părțile interesate vor acționa în conformitate cu legislația în vigoare.

Regulamentul
cu privire la mecanismul de monitorizare, verificare și raportare
în domeniul schimbărilor climatice

I. Introducere

1. Regulamentul cu privire la mecanismul de monitorizare, raportare și verificare în domeniul schimbării climei (în continuare - Regulament) este elaborat în scopul instituirii în Republica Moldova a unui sistem național cadru de monitorizare, raportare și verificare (în continuare – Sistem MRV) în domeniul schimbării climei.

2. Prezentul Regulament are drept obiectiv:

a) stabilirea responsabilităților entităților implicate în procesul de monitorizare, raportare și verificare în domeniul schimbării climei;

b) stabilirea unei proceduri uniforme și eficiente de monitorizare, raportare și verificare în domeniul schimbării climei.

3. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate semnifică:

marcarea bugetului în domeniul climei (în continuare denumită - MBC) - orice activitate menită să reducă vulnerabilitatea sistemelor umane sau naturale la efectele schimbărilor climatice și la riscurile climatice, prin menținerea sau creșterea capacității de adaptare și a rezilienței.

perioadă de raportare - an calendaristic în timpul căruia emisiile de CO₂ trebuie monitorizate și raportate.

4. Sistemul de MRV reprezintă ansamblul activităților legate de monitorizare, raportare și verificare la schimbările climatice la nivel național, inclusiv coordonarea acestor activități.

5. Sistemul de MRV în Republica Moldova cuprinde următoarele domenii:

Proiectele NAMA unilaterale sau sprijinite (internaționale);

Procesul de adaptare la schimbările climatice;

Inventarierea națională a gazelor cu efect de seră în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei;

Comunicările naționale/bienale de actualizare a rapoartelor în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei.

II. Mecanismul de monitorizare, raportare și verificare
pentru proiectele de atenuare adecvate la nivel național

6. Mecanismul de monitorizare, raportare și verificare include:

măsurarea emisiilor de CO₂ utilizând metodologii și instrumente standardizate de măsurare și de calcul;

raportarea de informații utilizând definiții standardizate, unități și indicatori de performanță pentru părțile interesate interne și externe țării;

verificarea aplicării adecvate a metodologiilor de către entitatea de raportare, în scopul asigurării calității și fiabilității informațiilor raportate.

7. Fiecare dezvoltator de NAMA raportează anual anumite rezultate din care se vor estima rezultatele reducerii de emisii care se înregistrează în proiect.

8. Aceste rapoarte anuale sînt transmise către Secretariatul Comisiei naționale pentru schimbările climatice care prelucrează datele și asigură calculul reducerii de emisii obținute. Totodată beneficiarii proiectelor raportează către donatori performanțele și reducerile de emisii înregistrate.

9. Donatorii sau finanțatorii de proiecte NAMA pot apela la verificatori (companie sau verificator autorizat) care vor verifica dacă rezultatele raportate sunt conforme realității și obiectivelor proiectului.

10. Comisia națională pentru schimbările climatice va colabora cu verificatorii în vederea verificării datelor raportate de NAMA în implementare. verificatorii vor putea verifica formarea datelor la fiecare etapă și verifica modul de calcul al reducerilor obținute spre raportare.

11. Verificatorii vor avea rol de intervenție în caz de apariție al unor conflicte de interes sau al unor neînțelegeri între evaluatori și elaboratori, de asemenea vor asigura corectitudinea și transparența procesului.

12. Verificatorii vor fi acreditați de un organism național de acreditare conform unei proceduri aprobate de Comisie.

13. Rezultatele monitorizării privind reducerile anuale vor fi raportate de către Comisie la Secretariatul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei spre a fi considerate reduceri naționale de CO₂ echivalent.

14. Alte proiecte de reducere a emisiilor (altele decît NAMA) vor fi de asemenea înregistrate de Comisie ca proiecte și se va raporta conform procedurii aprobate.

III. Mecanismul de monitorizare, raportare și verificare pentru inventarierea națională a gazelor cu efect de seră

15. Pentru implementarea corespunzătoare a mecanismului de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, respectiv a Sistemului național de inventariere, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea are obligația, cu sprijinul autorității centrale de mediu, de a asigura și a îmbunătăți cadrul instituțional, juridic și procedural prin colaborare directă cu autoritățile publice centrale responsabile, precum și cu alte persoane juridice.

16. Mecanismul de MRV cu privire la inventarierea gazelor cu efect de seră este reglementat în cadrul Regulamentului privind organizarea și funcționarea sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră.

IV. Mecanismul de monitorizare, raportare și verificare pentru comunicările naționale/bienale

17. Autoritatea centrală de mediu prezintă Secretariatului CONUSC rapoarte bienale actualizate în conformitate cu Decizia 17/CP.8 a Conferinței Părților la CONUSC sau cu decizii ulterioare relevante adoptate de organismele instituite prin CONUSC și comunicări naționale în conformitate cu articolul 12 din CONUSC.

18. Rapoartele bienale vor cuprinde informații minime referitoare la cerințele prezentate în punctul 3 din liniile directoare pentru pregătirea comunicărilor naționale din afara anexei I (anexa la Decizia 17 / CP.8), inclusiv referitor la dezvoltarea națională și regională, priorități, obiective și circumstanțele pe baza cărora vor fi abordate schimbările climatice și efectele sale adverse (cum ar fi informații cu privire la caracteristicile geografice, de climă și economie care ar putea afecta capacitatea țării de atenuare și adaptare la schimbările climatice, precum și informații cu privire la nevoile specifice și care rezultă din efectele negative ale schimbărilor climatice și / sau impactul punerii în aplicare a măsurilor de răspuns).

IV. Mecanismul de monitorizare, raportare și verificare privind adaptarea la schimbările climatice

19. Procesul de monitorizare și raportare constă în colectarea următorilor indicatori:

Indicatori la nivel de rezultat;

Indicatori la nivel de consecințe.

20. Cadrul de monitorizare și verificare presupune monitorizarea în baza a 3 niveluri:

Nivelul 1 - Monitorizarea la nivel macro. Acest nivel de monitorizare permite urmărirea evoluției procesului de planificare națională de adaptare ca un tot întreg. Aceasta implica dezvoltarea unui număr de indicatori orientați pe proces ce trebuie utilizate în toate sectoarele. Exemple de astfel de indicatori pot include: Acești indicatori ar oferi un portret al dinamismului general al procesului de planificare de adaptare ca un tot întreg. De regulă, indicatorii depind de agregarea datelor de la indicatorii de nivel inferior (de exemplu, date privind finanțarea adaptării pe fiecare sector). Indicatorul final privind nivelul de reziliență permite urmărirea impactului PNA ca tot întreg. Acesta ar trebui să fie calculat din indicii de vulnerabilitate recunoscuți și sursele legitime de date. Primul PNA va fi utilizat pentru a dezvolta indicii, metodologia, și pentru a colecta date de referință.

Nivelul 2 - Monitorizarea la nivel mediu. Monitorizarea la acest nivel permite urmărirea progresului și a rezultatelor la un nivel dezagregat, fie sectorial, fie geografic (de exemplu, regional), în funcție de alegerile făcute în prealabil în timpul fazelor de planificare PNA. Acești indicatori ar depinde de furnizarea de

date de către autoritățile regionale sau sectoriale. Exemple de astfel de indicatori pot include:

În mod similar la nivelul de mai sus, indicatorul final va fi un start pentru care metodologia va fi stabilită în primele faze ale planificării PNA. De asemenea, în timp ce acești indicatori rămân orientați pe proces, ar putea fi posibilă adoptarea mai multor indicatori concreți în fiecare sector.

Nivelul 2 - Monitorizarea la nivel micro. Acest nivel de monitorizare se referă la indicatorii privind acțiunile de adaptare specifice care sînt adoptate în cadrul planurilor sectoriale sau naționale individuale. Pentru fiecare acțiune sau grup de acțiuni, se va dezvolta un obiectiv și un indicator. Exemple de indicatori includ:

Fiecare dintre acești indicatori trebuie să fie atașați la acțiunile incluse în planurile sectoriale sau regionale specifice de acțiune. Indicatorii vor servi drept nivel de bază pentru rezultatele monitorizate de părțile interesate și vor fi raportați cel puțin anual. Acești indicatori pot fi modificați la fiecare rundă de planificare succesivă, și să fie agregați pentru a fi incluși în rapoartele la nivel mediu și macro. Responsabilitatea pentru furnizarea de informații privind acești indicatori ține de autoritățile însărcinate cu punerea în aplicare a măsurilor de adaptare.

21. Procesul de raportare constă din realizarea următoarelor etape de raportare pentru PNA:

Indicatori la nivel micro: anual;

Indicatori la nivel mezo: la fiecare doi ani;

Indicatori la nivel macro: la fiecare 2,5 ani.

22. Dacă fiecare fază a PNA este setată să dureze 4 ani, aceasta ar însemna că rezultatele pot fi urmărite și agregate de două ori pe o perioadă de 4 ani pentru a permite o planificare eficientă a următoarelor faze în noile PNA.

Pentru prima perioada de planificare se va asigura o evaluare pe bază de indicatori-cheie, și se vor dezvolta metodologii și indici de monitorizare și evaluare. La sfârșitul unui ciclu de planificare, datele vor fi agregate într-un studiu de impact care va sintetiza toate rezultatele obținute în cursul perioadei și se vor face recomandări pentru perioada următoare.

21. Comitetul tehnic va evalua periodic gradul de realizare a indicatorilor și obiectivelor. Comisia va notifica Guvernul cu privire la gradul de implementare a Strategiei de adaptare la schimbarea climei.

22. În cadrul procesului de monitorizare vor fi elaborate anual rapoarte de monitorizare, care vor include informații privind implementarea indicatorilor stabiliți pentru fiecare acțiune în parte, iar la fiecare 3 ani vor fi elaborate rapoarte de evaluare și progres, care vor evalua impactul activităților realizate în timpul respectiv și nivelul de implementare a obiectivelor stabilite. Rapoartele de monitorizare și de verificare se vor prezenta Guvernului și ulterior Parlamentului spre examinare.

23. Responsabilitatea pentru raportare aparține administrațiilor autorităților publice centrale și locale competente pe fiecare sector al economiei.

24. Raportarea pentru indicatorii micro și mezo va fi anuală și bienală. Toate datele indicatorilor raportați vor fi furnizate Secretariatului Comisiei care va

sintetiza aceste informații și le va compila în rapoarte. La definirea indicatorilor, autoritățile publice centrale și locale competente se pot conduce de exemplele stabilite în anexa nr.1 la prezentul Regulament.

25. Secretariatul Comisiei va oferi administrațiilor autorităților publice centrale și locale competente șabloane și formate pentru a permite monitorizarea standardizată a indicatorilor.

26. Secretariatul Comisiei va utiliza sistemul informațional pentru sistemul național de monitorizare, raportare și verificare în domeniul schimbărilor climatice, în scopul administrării indicatorilor de adaptare și va acces tuturor administrațiilor publice participante, în scopul facilitării eficiente a fluxului de informații.

27. În cadrul raportării la nivel micro pot participa și organizațiile non-guvernamentale și asociațiilor obștești locale, care participă la punerea în aplicare a măsurilor de adaptare specifice.

IV. Marcarea bugetului în domeniul climei

28. Marcarea bugetului în domeniul climei (în continuare – MBC) generează date complete referitoare la cheltuielile în domeniul schimbărilor climatice ce permite:

- elaborarea bugetului aliniat la prioritățile naționale în domeniul schimbărilor climatice;

- identificarea deficitelor bugetare în domeniul schimbărilor climatice;

- prioritizarea investițiilor și beneficiilor climatice;

- dialoguri bazate pe dovezi cu partenerii internaționali de dezvoltare în scopul atragerii fondurilor în domeniul schimbărilor climatice.

29. În colaborare cu alte inițiative de integrare a schimbărilor climatice, MBC permite îmbunătățirea incorporării măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice în planificarea națională și locală prin:

- Consolidarea capacităților și sensibilizarea responsabililor de planificare și a managerilor de programe (naționali și locali) privind prioritățile naționale în domeniul climei și contribuția politicilor sectoriale și a proiectelor acestora;

- Promovarea integrării factorilor principali în domeniul climei, de care trebuie să se țină cont, în conceptele de proiecte, încă din etapele inițiale, prin utilizarea metodelor de examinare a riscurilor climatice (screening-ul climatic) screening și orientările MBC;

- Efectuarea controlului public asupra cheltuielilor Guvernului și ale donatorilor efectuate în scopul soluționării problemelor legate de schimbările climatice.

30. MBC sprijină punerea în aplicare a unui proces bugetar bazat pe rezultate și a cadrului de cheltuieli pe termen mediu. Scopul procesului bugetar bazat pe rezultate este de a îmbunătăți eficiența și eficacitatea cheltuielilor publice prin crearea unei legături între finanțarea oferită și rezultate. Cadrul de cheltuieli pe termen mediu este o abordare multi-anuală a procesului bugetar, care creează legătura între planurile de cheltuieli guvernamentale și obiectivele politicilor. Oferind informații despre resursele financiare alocate pentru prioritățile politicii în

domeniul climei, MBC înlesnește legătura între cheltuieli și obiectivele politicilor și măsurarea rezultatelor investițiilor în domeniul climei.

32. Marcarea bugetului în domeniul climei cuprinde patru componente principale: definirea activităților referitoare la climă, clasificarea cheltuielilor în domeniul climei, evaluarea relevanței pentru climă și elaborarea procedurii de marcare.

Componenta 1 – Definirea activităților de adaptare la schimbările climatice

33. Primul pas în MBC este de a determina dacă articolul de cheltuieli se referă la schimbările climatice (conform unei definiții acceptate) și dacă acesta va fi marcat.

Componenta 2 – Clasificarea cheltuielilor referitoare la climă

34. Marcajele climatice sunt atribuite politicilor în urma identificării cheltuielilor aferente măsurilor de atenuare și de adaptare.

35. Ghidul metodologic CPCAII prezintă două abordări complementare pentru clasificarea politicilor. Prima, și cea mai utilizată pe scară largă, metodologie este tipologia standard pentru clasificarea politicilor. Aceasta tipologie include trei piloni: Politici și Guvernanță (PG); Capacitate științifică, tehnologică și societală (ST); și realizarea adaptării la schimbările climatice (RASC). Ea are, de asemenea, trei niveluri de clasificări: Pilonul/Categoria/Grupul de lucru pentru analiza activităților care înlesnesc consolidarea capacităților și realizarea programelor sectoriale. Avantajele utilizării acestei abordări includ:

Categorisirea măsurilor de atenuare și de adaptare;

Comparații pe perioade și pe țări;

Clasificarea programelor ce permite identificarea clară a cheltuielilor în domeniul climei ale partenerilor guvernamentali și de dezvoltare;

Tipologia.

36. Cea de a doua abordare este tipologia bazată pe obiectivele politicii naționale. Această abordare clasifică cheltuielile în conformitate cu prioritățile politicii naționale privind schimbările climatice. Prioritățile politicii naționale se bazează pe domeniile strategice prevăzute în strategiile și planurile de acțiuni naționale privind schimbările climatice. Această abordare limitează comparația pe țări, dar permite crearea unei legături între alocarea bugetară și prioritățile politicilor naționale.

Tipologia standard CPCAII

Definiții	Adaptare
Politici și Guvernanță	

Definiții	Adaptare
PG1: Cadrul național pentru adaptare și reducerea riscului schimbărilor climatice	PG1.1 Elaborarea ghidurilor și a regulamentelor tehnice privind adaptarea la schimbările climatice PG1.2 Elaborarea/adaptarea politicilor, a procesului de planificare și a mecanismului de răspuns la schimbările climatice și de implementare a acestuia la nivelul întregii administrații publice, întreprinderi și comunități PG1.3 Gestionarea și monitorizarea realizării politicilor de adaptare la schimbările climatice
PG2: Un cadru general, consecvent, al politicilor naționale în domeniul atenuării efectelor schimbărilor climatice	PG2.1 Stabilirea politicilor, impozitelor și a structurii stimulentei pentru energie nouă și curată, eficiența energetică și emisii reduse de GES PG2.2 Elaborarea/adaptarea planului sectorial și coordonarea realizării acestuia la nivel de departamente, întreprinderi și regiuni/raioane PG2.3 Gestionarea și monitorizarea realizării politicilor de atenuare a efectelor schimbărilor climatice
PG3: Evaluarea impactului Planului Național de Acțiuni la nivel național, regional, sectorial, pentru a transpune politicile și principiile de guvernanță în activități și procesul de realizare	PG3.1 Planuri de acțiuni și planuri sectoriale PG3.2 Evaluarea efectelor schimbărilor climatice PG3.3 Consolidarea capacității de răspuns la efectele schimbărilor climatice
PG4: Cadrul juridic pentru realizarea politicii privind schimbările climatice (toate elementele politicilor privind schimbările climatice/creșterea ecologică)	PG4.1 Instrumente de atenuare PG4.2 Instrumente de adaptare PG4.3 Instrumente de atenuare și de adaptare
PG5: Cooperare internațională, integrare, diversificarea și consolidarea eficienței investițiilor în domeniul schimbărilor climatice	PG5.1 Consolidarea cooperării și a parteneriatului cu comunitatea internațională în aspect legate de schimbările climatice PG5.2 Gestionare și coordonare eficientă a investițiilor străine și interne
Capacitatea științifică, tehnologică și societală	
ST1: Dezvoltarea științei și a tehnologiei în calitate de temelie pentru formularea politicilor, evaluarea impactului și identificarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice și de atenuare a efectelor acestora	ST1.1 Informații și dezvoltarea bazelor de date ST1.2 Hidrometeorologie și sistem de avertizare timpurie și de proiecție împotriva schimbărilor climatice ST1.3 Consolidarea resurselor biologice și genetice ST1.4 Studiul și evaluarea efectelor schimbărilor climatice ST1.5 Tehnologii pentru eficiență energetică și emisii reduse de GES
ST2: Îmbunătățirea gradului de conștientizare a schimbărilor climatice	ST2.1 Introducerea activităților de îmbunătățire a gradului de conștientizare a schimbărilor climatice în curriculumul instituțiilor de învățământ primar, gimnazial, liceal și universitar ST2.2 Includerea activităților de îmbunătățire a gradului de conștientizare a schimbărilor climatice în diverse inițiative de educație și formare profesională pentru salariații de vârstă post-școlară
ST3: Dezvoltarea, la nivel de comunitate, a capacității de răspuns la schimbările climatice	ST3.1 Sprijin pentru crearea mijloacelor de trai pentru comunități, în contextul schimbărilor climatice ST3.2 Crearea, la nivelul întregii comunități, a capacității de răspuns la schimbările climatice
Realizarea adaptării la schimbările climatice	
CCD1: Resurse naturale	CCD1.1 Protecția coastelor și a digurilor de coastă CCD1.2 Intruziunea salină CCD1.3 Irigare CCD1.4 Diguri de râuri și îndiguiuri CCD1.5 Calitatea și de alimentarea cu apă CCD1.6 Dezvoltarea rurală și securitatea alimentară CCD1.7 Dezvoltarea silviculturii CCD1.8 Pescuit și acvacultură CCD1.9 Biodiversitatea și conservarea

Definiții	Adaptare
CCD2: O societate rezilientă	CCD2.1 Sănătate publică și servicii sociale CCD2.2 Educație și Protecție socială CCD2.3 Locuințe și orașe reziliente CCD2.4 Transport CCD2.5 Gestionarea și tratarea deșeurilor CCD2.6 Infrastructură specială în caz de calamități CCD2.7 Consolidarea reducerii riscului calamităților
CCD3: Întreprinderi și producție	CCD3.1 Producerea energiei CCD3.2 Eficiența energetică CCD3.3 Infrastructură și construcții CCD3.4 Industrie și comerț CCD3.5 Turism

Sursa: Ghidul metodologic CPCAI (PNUD, 2015)

Componenta 3 – Evaluarea relevanței pentru climă

37. Următorul pas este cuantificarea măsurii în care cheltuielile se referă la climă. Ghidul metodologic CPCAI oferă orientări detaliate despre evaluarea relevanței pentru schimbările climatice a cheltuielilor, în conformitate cu următoarele abordări:

Abordarea 1 - Indicele CPCAI al relevanței pentru climă

38. Prima abordare evaluează relevanța pentru climă folosind indicele de relevanță, pe o scară de la 0% - 100% (vezi Tabelul 3 și Anexa nr.4). Obiectivul declarat al activității este definit în conformitate cu indicele CPCAI. Evaluarea corespunzătoare indică proporția cheltuielilor care au relevanță pentru climă.

Tabelul3: Indicele CPCAI al relevanței pentru climă

Nivel	Pondere	Raționament
Relevanță înaltă	O pondere mai mare de 75%	Un obiectiv principal clar de a obține rezultate specifice care îmbunătățesc reziliența la schimbările climatice sau contribuie la atenuarea efectelor acestora
Relevanță medie	O pondere de 50% - 74%	Sau: (i) Obiective secundare conexe fortificării rezilienței la schimbările climatice sau care contribuie la atenuarea efectelor acestora; sau (ii) programe mixte cu o serie de activități care nu sunt ușor separate, dar care includ, cel puțin, unele activități care promovează reziliența la schimbările climatice sau atenuarea efectelor acestora
Relevanță redusă	O pondere de 25% - 49%	Activități care prezintă atributele situațiilor în care pot apărea beneficiile indirecte ale măsurilor de adaptare și de atenuare
Relevanță marginală	O pondere mai mică de 25%	Activități care au doar legături indirecte și teoretice cu reziliența la schimbările climatice

Sursa: Ghidul metodologic CPCAI (PNUD, 2015)

Abordarea 2 - Abordarea CPCAI privind raportul cost-beneficiu

Cea de a doua abordare stabilește ponderea relevanței pentru climă în baza analizei beneficiilor pentru cazul în care efectele schimbărilor climatice se materializează (în comparație cu situația când nu există nicio schimbare climatică (SC)):¹

$$SC\% = (B - A) / B$$

unde A = raportul cost-beneficiu al acțiunii, în cazul în care nu există nicio schimbare climatică

B = raportul cost-beneficiu al acțiunii, în cazul în care schimbările climatice au loc

Disponibilitatea și fiabilitatea redusă a datelor, complexitatea analizei și capacitatea națională pot limita aplicarea riguroasă a analizei raportului cost-beneficiu. Pentru a rezolva această problemă, poate fi utilizată o abordare calitativă.

39. Metoda calitativă se bazează pe estimarea beneficiilor climatice de către experți (în comparație cu beneficiile economice, sociale și de mediu) ale activităților măsurate în conformitate cu 2 scenarii („cu” și „fără” schimbări climatice). După ce clima și alte beneficii sunt estimate, poate fi aplicată formula relevanței pentru schimbările climatice, prezentată mai sus.

40. Abordarea calitativă beneficiază de participarea și contribuția principalelor părți interesate guvernamentale, necesită mai puțin timp și încurajează responsabilii din cadrul autorităților publice să analizeze și să țină cont de efectele schimbărilor climatice și de riscurile climatice în procesul de formulare a politicilor și a activităților. Estimarea subiectivă a beneficiilor, însă, nu elimină riscul exagerării relevanței pentru climă. Folosirea acestei abordări necesită elaborarea unor orientări clare privind atribuirea punctajului pentru beneficiile relative.

Componenta 4 – Elaborarea procedurii de marcare

41. Elaborarea procedurii de marcare depinde de tipul de cheltuieli pe care Guvernul ar dori să le marcheze (de exemplu, cheltuielile curente/sau cheltuielile capitale sau cheltuielile bugetare/extrabugetare etc.), precum și de procesul bugetar existent.

Nivelul de informații care urmează a fi marcat.

42. Este necesar de examinat nivelul de informații la care va fi realizată marcarea climatică. Marcarea climatică poate avea loc la nivel de clasificare economică (personal, capital, cheltuieli financiare etc.), clasificare după program (la nivel de program, proiect, activitate, sub-activitate) sau clasificare administrativă (minister, departament, unitate). De asemenea, este necesar de

examinat dacă sistemul de marcare va include atât cheltuielile bugetate, cât și cele reale.

Anexa nr. 1
la Regulamentul cu privire la mecanismul
de monitorizare, verificare și raportare

Indicatori sectoriali

Următoarea listă de indicatori este derivată din practica curentă privind adaptarea și consolidarea rezistenței în diverse sectoare. Pentru selectarea celor mai adecvați indicatori, fiecare sector trebuie să dezvolte propria definiție a rezilienței în domeniul schimbării climatice. Acest exercițiu va fi realizat în cursul primului an al ciclului PNA. Unele sectoare pot decide să adopte indicatori în comun, în cazul în care măsura rezistenței dintre diferite priorități.

Mai jos sunt exemple de indicatori pentru următoarele sectoare: agricultură, silvicultură, apă, sănătate, transport și energie. La definirea indicatorilor sectoriali se va la strategiile de adaptare sectoriale individuale / planurile de acțiune.

1.1 Indicatori pentru sectorul agricol

a) indicatori de nivel mezo:

- Randamentul culturilor global pentru produse cheie, inclusiv randamentul culturilor în perioadele de secetă / secetă, valuri de căldură și evenimente precipitații severe.
- Pierderi de recoltă Procent din cauza secetei, valurile de căldură, sau inundațiilor.
- Gradul de diversificare la nivel regional / gospodărie
- Utilizarea eficientă a apei în agricultură (inclusiv sectorul de apă)
- Pierderile de recolte din cauza dăunătorilor noi / emergente și boli, în procente
- Utilizarea procentuală a / culturilor ameliorate / varietăților îmbunătățite de creștere a animalelor
- Procentul de teren agricol în cadrul gestionării durabile a terenurilor, inclusiv agricultura conservarea, gestionarea integrată a bazinelor hidrografice, agro-forestiere etc.
- Salinitatea terenurilor, în procente

Notă: Acești indicatori pot fi în continuare, defalcați pe regiuni pentru creșterea preciziei.

b) indicatori de nivel micro:

- Numărul de personal instruit extensie în managementul riscurilor climatice
- Numărul de tehnologii agricole elastice introduse
- Numărul de producători instruiți sau care beneficiază de instrumente pentru terenuri durabile și de gospodărire a apelor
- Productivitatea a crescut pentru fiecare cultură cheie (porumb, grâu, viță de vie,
- Gradul de diversificare la nivel de fermă
- Gradul de punere în aplicare a orientărilor SLM la ferma / nivel regional

1.2 Indicatori pentru sectorul apei

a) indicatori de nivel mezo:

- Eficiența utilizării apei în agricultură (în comun cu sectorul agricol)
- Retrageri medii anuale de apă pentru diverse utilizări, inclusiv a apei în mediu
- Fluxurile de mediu de apă (creștere / scădere) sau a balanței de apă
- Procentul de apă reciclate reutilizate
- Calitatea medie a apei
- Procentul de teren agricol de irigare și gestionarea durabilă a apei

b) indicatori de nivel micro:

- Numărul de exploatații care aplică tehnici de conservare de irigare prin picurare sau apă
- Eficiența utilizării apei la nivel de fermă
- Disponibilitatea de orientări și norme privind conservarea apei în timpul secetei și perioadele de secetă
- Aplicarea sistemelor de alocare a apei între utilizatori
- Calitatea apei locală (sedimentare, turbiditate, conținut bacterian, etc.)
- Numărul de persoane instruite în managementul apei

1.3 Indicatori pentru sectorul forestier

a) indicatori de nivel mezo:

- Procentul terenurilor destinate acoperirii forestiere / secundar primar
- Rata despăduririi / reîmpădurirea
- Hectare schimbării destinației terenurilor forestiere
- Hectarele statutului conferit prin protecție sporită
- Procentul pădurilor în cadrul sistemelor de alocare, concesiune și gestionarea durabilă
- Diversitatea biologică a zonelor sub acoperire de pădure (de exemplu, distribuția speciilor)

b) indicatori de nivel micro:

- Numărul de FSC certificate forestiere exploatare
- Venituri din exploatarea durabilă a pădurilor
- Numărul de incendii forestiere
- Numărul de persoane instruite în gestionarea durabilă a pădurilor
- Numărul de orientări tehnice

1.4 Indicatori pentru sectorul sănătății

a) indicatori de nivel mezo:

- Numărul de cazuri decese / boli ca urmare a caniculei;
- Numărul de boli legate de poluare;
- Prezența unor noi agenți patogeni, boli ale plantelor sau de boli ale animalelor transmisibile la om;
- Calitatea generală a apei (în comun cu sectorul de apă)
- Numărul de boli cauzate de apă în timpul inundațiilor (împreună cu sectorul de apă)
- Gradul de diversificare agricolă la nivel regional / gospodărie (împreună cu sectorul agricol)

b) indicatori de nivel micro:

- Numărul de planuri de urgență de sănătate stabilite pentru evenimente meteorologice extreme
- Disponibilitatea sistemului de avertizare timpurie de sănătate

- Povara bolilor pentru astm, alergii și alte boli legate de poluanți
- Numărul de persoane instruite în managementul sănătății mediului

1.5 Indicatori pentru sectorul transporturilor

a) indicatori de nivel mezo:

- Procentul comunităților cu acces pe tot parcursul anului la sistemul rutier adecvat (inclusiv în timpul iernii / ploaie / inundații)
- Procentul de drumuri modernizate pentru a ține cont de creșterea albedo, de căldură, de scurgere
- Procentul de drumuri echipate cu infrastructura de colectare a precipitațiilor și a capacității de drenaj modernizate
- Gradul de degradare a drumurilor din cauza fenomenelor meteorologice
- Numărul de incidente de întârziere de transport induse de climă (pasageri, marfa)
- Disponibilitatea alternativelor de transport durabil, cost și eficiente energetic

b) indicatori de nivel micro:

- Numărul de inginerie consolidate normele de construcție de drumuri
- Numărul de persoane reținute în integrarea riscurilor climatice în construcția de drumuri, întreținere și reparații
- Numărul de poduri, apeducte și alte infrastructuri modernizate pentru a face față condițiilor climatice
- Suma dedicată bugetului de întreținere a rețelei de drumuri comunale

1.6 Indicatori pentru sectorul energetic

a) indicatori de nivel mezo:

- Numărul de bucăți de putere în timpul fenomenelor meteorologice extreme
- Gradul de eficiență energetică a clădirilor
- Procentul de energie din surse regenerabile, fiabile
- Fluxurile de mediu de apă pentru producția de hidrocentrale (împreună cu sectorul de apă)
- Valoarea daunelor provocate infrastructurii energetice (stâlpi, cabluri, plante) în timpul evenimentelor meteorologice severe

b) indicatori de nivel micro:

- Gradul de eficiență energetică în clădiri rezidențiale / publice
- Numărul de locuințe cu izolație îmbunătățită
- Numărul de construcții noi cu standarde energetice sporite
- Numărul de noi standarde adoptate / aplicate la nivel comercial sau de uz casnic

Anexa nr. 6
la Hotărîrea Guvernului
nr. din 2016

REGULAMENT
cu privire la organizarea și funcționarea sistemului național de monitorizare
și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Prezentul regulament stabilește un mecanism pentru:
- a) asigurarea unei raportări actuale, transparente, exacte, coerente, comparabile și integrale către Secretariatul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei (în continuare CONUSC);
 - b) raportarea și verificarea informațiilor cu privire la angajamentele naționale asumate în temeiul CONUSC, Protocolului de la Kyoto, Acordului de la Paris și deciziilor adoptate în temeiul acestora, precum și evaluarea progreselor în ceea ce privește respectarea acestor angajamente;

- c) monitorizarea și raportarea tuturor emisiilor antropice de la surse și a sechestrării de către absorbanți a tuturor gazelor cu efect de seră care nu sunt controlate de Protocolul de la Montreal privind substanțele care diminuează stratul de ozon;
- d) monitorizarea și raportarea acțiunilor întreprinse în vederea reducerii emisiilor tuturor gazelor cu efect de seră în mod eficient din perspectiva costurilor;
- e) monitorizarea și raportarea acțiunilor întreprinse în vederea adaptării la consecințele inevitabile ale schimbărilor climatice în mod eficient din perspectiva costurilor;
- f) evaluarea progreselor înregistrate la nivel național în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor asumate în temeiul Deciziei 1/CP.21 (Acordului de la Paris), inclusiv informații transparente cu privire la contribuțiile naționale determinate, respectiv politicile și măsurile naționale realizate și preconizate în scopul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a prognozelor naționale privind emisiile de gaze cu efect de seră ulterior anului 2020.

2. Prezentul regulament se aplică:

- a) raportării progresului înregistrat în implementarea strategiilor de dezvoltare cu emisii reduse de carbon elaborate la nivel național, precum și oricăror actualizări ale acestora, în conformitate cu Decizia 1/CP.16 (Acordul de la Cancun) și Decizia 1/CP.21 (Acordul de la Paris);
- b) emisiilor de gaze cu efect de seră incluse în Anexa nr. 2 la prezenta hotărâre, provenind de la sectoare și categorii de surse și sechestrare, cuprinse în inventarele naționale de gaze cu efect de seră în temeiul Articolului 4 alineatul (1) lit. a) din CONUSC și având loc pe întreg teritoriul țării;
- c) impactului independent de CO₂ asupra climei, asociat emisiilor generate de aviația civilă;
- d) prognozelor privind emisiile antropice de la surse și sechestrarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră care nu sunt controlate de Protocolul de la Montreal, precum și politicilor și măsurilor elaborate în legătură cu acestea;
- e) sprijinului financiar și tehnologic agregat, recepționat de la țările industrial dezvoltate incluse în Anexa 1 la Convenție, în conformitate cu cerințele stabilite în temeiul CONUSC;
- f) acțiunilor întreprinse la nivel național în vederea adaptării la schimbările climatice.

3. În contextul prezentului regulament se aplică următoarele definiții:

- a) "autorități și instituții publice responsabile" – autoritățile și instituțiile publice centrale sau aflate sub autoritatea, în coordonarea sau în subordinea autorităților publice centrale și care, potrivit prezentului regulament, dețin responsabilități cu privire la Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice;

- b) „emisii de gaze cu efect de seră” (sau ”GES”) necontrolate prin Protocolul de la Montreal – emisiile de dioxid de carbon (CO₂), metan (CH₄), protoxid de azot (N₂O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluorocarburi (PFC), hexafluorură de sulf (SF₆) și trifluorură de azot (NF₃), rezultate din surse antropice sau din reținerea prin sechestrare a dioxidului de carbon, exprimate în tone de dioxid de carbon echivalent prin aplicarea potențialului de încălzire globală pentru 100 ani;
- c) ”potențial de încălzire globală pentru 100 ani” sau ”GWP₁₀₀” al unui gaz – aportul total la încălzirea globală rezultat în urma emisiei unei unități din gazul respectiv raportat la o unitate din gazul de referință – CO₂, căreia i se alocă valoarea 1;
- d) ”inventarul național al emisiilor de gaze cu efect de seră” – instrument de raportare a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră, estimate la nivel național în temeiul CONUSC, al Protocolului de la Kyoto, Acordului de la Paris și al deciziilor adoptate în temeiul acestora;
- e) ”Conferința Părților” sau ”CP.” – organul suprem de decizie al Convenției; toate statele care sunt Părți semnatare la Convenție sunt reprezentate la conferința părților, unde revăd punerea în aplicare a Convenției, precum și a instrumentelor juridice pe care conferința părților le adoptă, unde se iau decizii necesare pentru a promova aplicarea efectivă a Convenției, inclusiv aranjamente instituționale și administrative;
- f) ”sistem național de inventariere” – sistem de dispoziții instituționale, juridice și procedurale stabilite la nivel național în vederea estimării emisiilor antropice de la surse și a sechestrării de către absorbanți a tuturor gazelor cu efect de seră necontrolate prin Protocolul de la Montreal, precum și în vederea raportării și arhivării informațiilor privind inventarierea, în conformitate cu Decizia 2/CP.17, paragraful 41 litera a) sau cu alte decizii relevante ale organismelor instituite prin CONUSC, prin Protocolul de la Kyoto sau prin Acordul de la Paris;
- g) ”autoritate competentă în ceea ce privește inventarierea” – autoritatea căreia i se încredințează în temeiul unui sistem național de inventariere sarcina de a compila inventarul gazelor cu efect de seră;
- h) ”contribuție națională determinată” – țintă de atenuare a emisiilor de gaze cu efect de seră, comunicată Secretariatului CONUSC o dată la cinci ani, în conformitate cu Decizia 1/CP.21, articolul 4, paragrafele 2 și 9, stabilită și aprobată la nivel național în sprijinul atingerii obiectivului de menținere a încălzirii globale nu mai mare de 2°C comparativ cu nivelul preindustrial, respectiv de intensificare a eforturilor globale în vederea limitării acestei creșteri până la 1.5°C comparativ cu nivelul preindustrial;
- i) ”comunicare națională” – instrument de raportare către CONUSC, o dată la patru ani, în conformitate cu Decizia 1/CP.16, paragraful 60, litera b);
- j) ”raport bienal actualizat” – instrument de raportare către CONUSC, o dată la doi ani, în conformitate cu Decizia 1/CP.16, paragraful 60, litera c);
- k) ”raport național de inventariere” – instrument de raportare către CONUSC, o dată la doi ani, în conformitate cu Decizia 1/CP.16, paragraful 60, litera c),

respectiv, în conformitate cu Decizia 1/CP.21, articolul 13, paragraful 7, litera a); raportul prezintă detaliat și transparent modalitatea de parcurgere a procedurii de realizare a inventarului național, incluzând informații privind tendințele emisiilor, categoriile-cheie, datele privind activitatea, factorii de emisie, metodele de estimare, asigurarea și controlul calității, incertitudinile, recalculările și îmbunătățirile prevăzute, pentru fiecare categorie de sursă sau sechestrare inclusă în inventarul național;

- l) Comisia Interguvernamentală privind Schimbările Climatice sau "IPCC" – organism internațional înființat în 1988 de către Organizația Mondială de Meteorologie și Programul Națiunilor Unite pentru Mediu, format din experți în domeniul schimbărilor climatice, care publică rapoarte periodice de evaluare, recunoscute la nivel mondial ca fiind cele mai credibile surse de informare existente în domeniul schimbărilor climatice;
- m) "bune practici" – setul de proceduri care asigură faptul că inventarele emisiilor de gaze cu efect de seră sunt realizate cu acuratețe, în sensul că nu sunt nici supraestimate și nici subestimate sistematic, și că gradul de incertitudine este redus atât cât este posibil; bunele practici constituie opțiunea pentru metodele de estimare corespunzătoare circumstanțelor naționale, asigurarea și controlul calității la nivel național, cuantificarea gradului de incertitudine, precum și arhivarea anuală a inventarului și a documentației care a stat la baza elaborării inventarului și raportarea, în scopul respectării principiului transparenței;
- n) "asigurarea calității" sau "QA" – sistem planificat de proceduri de revizuire care să garanteze că obiectivele privind calitatea datelor sunt îndeplinite și că cele mai bune estimări și informații sunt raportate pentru a susține eficiența programului de control al calității;
- o) "controlul calității" sau "QC" – sistem de activități tehnice de rutină pentru măsurarea și controlul calității informațiilor și a estimărilor compilate cu scopul de a asigura integritatea, corectitudinea și caracterul integral al datelor, de a identifica și rezolva erorile și omisiunile, de a documenta și arhiva datele și alte materiale folosite și de a înregistra toate activitățile de asigurare a calității; QC include metode generale, cum ar fi controlul acurateței cu privire la obținerea datelor și calcularea estimărilor, precum și utilizarea procedurilor standardizate aprobate pentru calcularea emisiilor, măsurări, estimări ale incertitudinilor, arhivarea informațiilor și raportare; un nivel superior de QC include revizui tehnice ale categoriilor-cheie, datelor de activitate și factorilor de emisie, precum și ale metodelor de estimare utilizate;
- p) "categorie-cheie" – o categorie de surse sau sechestrare determinată din punctul de vedere al emisiilor absolute, al tendințelor privind emisiile sau al ambelor puncte de vedere, care este prioritizată în cadrul inventarului național, datorită faptului că emisiile estimate pentru categoria respectivă constituie o contribuție importantă la totalul emisiilor cuprinse în inventarul național al emisiilor de gaze cu efect de seră;

- q) "factor de emisie" – factorul utilizat la calcularea emisiilor în conformitate cu ghidurile IPCC privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră;
- r) "incertitudine" – parametrul care exprimă lipsa de certitudine a unor date privind activitatea, a unor factori de emisie și a unor estimări privind emisiile, în concordanță cu ghidurile IPCC privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră;
- s) „recalculare” – procedură de reestimare a emisiilor antropice de la surse și a sechestrării de către absorbanți a gazelor cu efect de seră raportate în inventarele transmise anterior, ca urmare a modificării metodologiilor, a modului în care sunt obținute și folosite datele privind factorii de emisie și datele privind activitatea, a includerii de noi categorii sursă și de sechestrare sau de noi gaze sau a schimbărilor potențialului de încălzire globală al gazelor cu efect de seră;
- t) „corecții tehnice” – ajustări făcute estimărilor din cadrul inventarului național de emisii de gaze cu efect de seră, efectuate în contextul revizuirii desfășurate atunci când datele transmise necesare realizării inventarului sunt incomplete sau nu sunt elaborate în conformitate cu normele sau orientările internaționale și care sunt destinate a înlocui estimările transmise inițial;
- u) "indicator" – un factor sau o variabilă cantitativă sau calitativă care contribuie la o mai bună înțelegere a evoluției punerii în aplicare a politicilor și măsurilor de atenuare a schimbărilor climatice și a tendințelor emisiilor de gaze cu efect de seră;
- v) „reducere de emisii certificată” sau „CER” – o unitate emisă în temeiul articolului 12 din Protocolul de la Kyoto și al cerințelor acestuia, precum și al dispozițiilor relevante din anexa la Decizia 13/CMP.1 sau din alte decizii relevante ale organismelor instituite prin CONUSC sau prin Protocolul de la Kyoto;
- w) „reducere de emisii certificată temporară” sau „tCER” – o unitate eliberată în temeiul articolului 12 din Protocolul de la Kyoto și al cerințelor acestuia, precum și al dispozițiilor relevante din anexa la Decizia 13/CMP.1 sau din alte decizii relevante ale organismelor instituite prin CONUSC sau prin Protocolul de la Kyoto, și anume credite acordate pentru eliminarea emisiilor care sunt certificate în cadrul Mecanismului dezvoltării non-poluante sau "CDM" pentru un proiect de împădurire sau reîmpădurire, care urmează să fie înlocuite la momentul expirării, la finalul celei de a doua perioade de angajament a Protocolului de la Kyoto;
- x) „reducere de emisii certificată pe termen lung” sau „lCER” – o unitate eliberată în temeiul articolului 12 din Protocolul de la Kyoto și al cerințelor acestuia, precum și al dispozițiilor relevante din anexa la Decizia 13/CMP.1 sau din alte decizii relevante ale organismelor instituite prin CONUSC sau prin Protocolul de la Kyoto, și anume credite acordate pentru eliminarea pe termen lung a emisiilor care sunt certificate pentru un proiect CDM de împădurire și reîmpădurire, care urmează să fie înlocuite la momentul

- expirării, la finalul perioadei de creditare sau în cazul inversării stocării ori al neprezentării unui raport de certificare;
- y) „politici și măsuri” – toate instrumentele care vizează punerea în aplicare a angajamentelor în temeiul articolului 4 alineatul 2 literele a) și b) din CONUSC, care le pot include pe cele care nu au ca obiectiv principal limitarea și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
 - z) „sistem pentru politici, măsuri și prognoze” – un sistem de dispoziții instituționale, juridice și procedurale stabilit în vederea raportării politicilor și măsurilor și prognozelor de emisii antropice de la surse și a eliminării de către absorbanți a gazelor cu efect de seră care nu sunt controlate de Protocolul de la Montreal;
 - aa) „evaluare ex ante a politicilor și măsurilor” – o evaluare a efectelor preconizate pentru o politică sau măsură;
 - bb) „evaluare ex post a politicilor și măsurilor” – o evaluare a efectelor trecute ale unei politici sau măsuri;
 - cc) „prognoze fără măsuri” – prognoze ale emisiilor antropice de la surse și ale sechestrării de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, care exclud efectele tuturor politicilor și măsurilor planificate, adoptate sau puse în aplicare după anul ales drept an de referință sau drept începutul prognozei respective;
 - dd) „prognoze cu măsuri” – prognoze ale emisiilor antropice de la surse și ale sechestrării de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, care cuprind efectele, în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, ale politicilor și măsurilor adoptate și puse în aplicare;
 - ee) „prognoze cu măsuri adiționale” – prognoze ale emisiilor antropice de la surse și ale sechestrării de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, care cuprind efectele, în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, ale politicilor și măsurilor adoptate și puse în aplicare pentru atenuarea schimbărilor climatice, precum și ale politicilor și măsurilor planificate în acest scop;
 - ff) „analiză de sensibilitate” – analiza unui algoritm- model sau a unei ipoteze pentru a cuantifica sensibilitatea sau stabilitatea modelului privind variațiile datelor de ieșire față de variațiile datelor de intrare sau a ipotezelor subiacente; această analiză se efectuează prin modificarea valorilor de intrare sau a ecuațiilor-model și prin observarea modului în care modelul de realizare variază în mod corespunzător;
 - gg) „sprijin pentru atenuarea schimbărilor climatice” – sprijinul acordat de către țările industrial dezvoltate din Anexa I la CONUSC pentru activitățile din țările în curs de dezvoltare care contribuie la obiectivul de stabilizare a concentrațiilor de gaze cu efect de seră din atmosferă la un nivel care să împiedice orice interferențe antropice periculoase cu sistemul climatic;
 - hh) „sprijin pentru adaptarea la schimbările climatice” – sprijinul acordat de către țările industrial dezvoltate din Anexa I la CONUSC pentru activitățile din țările în curs de dezvoltare care vizează reducerea vulnerabilității oamenilor sau a sistemelor naturale față de impactul schimbărilor climatice

și al altor riscuri legate de mediu, prin menținerea sau sporirea capacității de adaptare și a rezilienței țărilor în curs de dezvoltare.

Capitolul II. Strategii de dezvoltare cu emisii reduse de carbon

4. Autoritatea administrației publice în domeniul mediului (denumită în continuare: autoritatea centrală de mediu) va întocmi strategii de dezvoltare cu emisii reduse de carbon pe termen lung în conformitate cu orice dispoziții de raportare convenite la nivel internațional în contextul procesului CONUSC pentru a contribui la monitorizarea transparentă și precisă a progreselor reale și preconizate înregistrate la nivel național privind îndeplinirea angajamentelor pe termen lung de a limita sau reduce emisiile antropice de gaze cu efect de seră, în contextul reducerilor necesare potrivit IPCC, de a reduce către 2050 emisiile cu până la 80-95% față de nivelul anului 1990.

5. Autoritatea centrală de mediu va prezenta Secretariatului CONUSC prin intermediul instrumentelor de raportare prestabilite, informații cu privire la stadiul de punere în aplicare a strategiilor de dezvoltare cu emisii reduse de carbon, în conformitate cu orice calendar convenit la nivel internațional în contextul procesului CONUSC.

6. Autoritatea centrală de mediu va pune de îndată la dispoziția publicului strategiile de dezvoltare cu emisii reduse de carbon și orice actualizări ale acestora.

Capitolul III. Contribuții naționale determinate

7. Autoritatea centrală de mediu va pregăti odată la cinci ani contribuția națională determinată pentru realizarea Acordului de la Paris, și va comunica Secretariatului CONUSC prin intermediul instrumentelor de raportare prestabilite, în conformitate cu stipulările Deciziei 1/CP.21 (articolului 4, paragrafele 2 și 9; respectiv articolului 13, paragraful 7, literele a) și b)), țintele de atenuare a emisiilor de gaze cu efect de seră, stabilite și aprobate la nivel național în sprijinul realizării obiectivului de menținere a încălzirii globale cu nu mai mult de 2°C comparativ cu nivelul preindustrial, respectiv în vederea intensificării eforturilor globale privind limitarea acestei creșteri până la 1.5°C comparativ cu nivelul preindustrial, precum și alte informații, necesare pentru monitorizarea transparentă și precisă a progresului real înregistrat asociat cu implementarea contribuțiilor naționale determinate.

8. Autoritatea centrală de mediu va pune de îndată la dispoziția publicului contribuțiile naționale determinate pentru realizarea Acordului de la Paris, orice actualizări ale acestora, precum și informații privind progresul real înregistrat în implementarea acestora.

Capitolul IV. Raportarea datelor istorice asociate emisiilor și sechestrărilor naționale de gaze cu efect de seră

IV.1. Sistemul național de inventariere

9. Sistemul național de inventariere este parte a Sistemului de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, și reprezintă un sistem de colectare, procesare și prezentare corespunzătoare a datelor și informațiilor necesare elaborării inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră reglementate prin Protocolul de la Kyoto la CONUSC, Acordul de la Paris și deciziile relevante ale Conferințelor Părților semnatare ale Convenției.

10. Sistemul este astfel realizat și administrat de către autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea, încât să asigure *transparența, coerența, comparabilitatea, caracterul complet și acuratețea inventarului (TCCCA)*, astfel cum sunt definite în Ghidul IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră, respectiv în deciziile relevante ale Conferințelor Părților semnatare ale CONUSC.

11. Sistemul național de inventariere asigură calitatea inventarelor naționale prin parcurgerea a 3 etape, după cum urmează: (i) *planificare*, (ii) *pregătire* și (iii) *management al activităților pentru realizarea inventarului*.

12. Etapele precizate mai sus includ colectarea de date privind activitatea, selectarea corespunzătoare a metodelor de estimare și a factorilor de emisie, estimarea nivelului emisiilor antropice de gaze cu efect de seră reglementate prin Protocolul de la Kyoto la CONUSC, Acordul de la Paris și deciziile relevante ale Conferințelor Părților semnatare ale Convenției, implementarea analizei incertitudinilor, activități pentru asigurarea și controlul calității, precum și parcurgerea unor proceduri pentru verificarea datelor incluse în inventar la nivel național.

13. Sistemul este astfel realizat și administrat încât să asigure respectarea obligațiilor asumate în cadrul CONUSC, în special celor care reies din Articolul 4, subparagraful 1, lit. a), precum și din Articolul 12 al Convenției, obligațiilor asumate în cadrul Protocolului de la Kyoto la Convenție, în special celor care reies din Articolul 10, respectiv a obligațiilor care reies din Acordul de la Paris, în special celor care reies din Articolul 13, paragraful 7, litera a) și b), permițând estimarea și raportarea în mod consecvent a emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanță cu Ghidul IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră.

14. Autoritatea centrală de mediu desemnează Oficiul „Schimbarea Climei”, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Mediului cu calitatea de ”autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea”.

15. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea este responsabilă de administrarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, inclusiv a Sistemului național de inventariere.

16. Autoritățile administrative publice centrale, instituțiile subordonate acestora, autoritățile administrative centrale, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni subordonate autorităților administrative publice centrale, precum și cele cu

cotă-parte de stat, incluse în Anexa **nr. 3**, au obligația să furnizeze autorității competente în ceea ce privește inventarierea informațiilor, datele privind activitatea, prevăzute în Anexele **nr. 1.1–1.4**, factorii de emisie necesari estimării emisiilor antropice de gaze cu efect de seră reglementate prin Protocolul de la Kyoto la CONUSC, Acordul de la Paris și deciziile relevante ale Conferințelor Părților semnatare ale Convenției, precum și gradul de incertitudine a datelor privind activitatea și a factorilor de emisie, la termenele stabilite în prezentul Regulament, precum și la cererea autorității competente în ceea ce privește inventarierea.

17. Colectarea și prelucrarea datelor stabilite în Anexele **nr. 1.1-1.4** constituie obligații ale autorităților administrative publice centrale, instituțiile subordonate acestora, autoritățile administrative centrale, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni subordonate autorităților administrative publice centrale, precum și cele cu cotă-parte de stat, incluse în Anexa **nr. 3** la prezentul Regulament, în condițiile includerii lor în Programul de lucrări statistice, aprobat anual de către Guvern.

18. Pentru datele și informațiile necesare evaluării și estimării nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră, pentru care nu se poate defini o procedură de colectare inclusă în Programul de lucrări statistice, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea împreună cu autoritățile, instituțiile publice și întreprinderile incluse în Anexa **nr. 3** stabilesc proceduri de elaborare a studiilor specifice și responsabilitățile pentru acestea.

19. Operatorii economici, precum și asociațiile patronale/profesionale, identificate de către autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea ca potențiali furnizori de date care sunt relevante pentru evaluarea și estimarea nivelului emisiilor antropice de gaze cu efect de seră, au obligația să furnizeze aceste informații și date în condițiile respectării prevederilor Legii nr. 412 din 09.12.2004 cu privire la statistica oficială (Articolul 6 "Cadrul juridic", Articolul 18 "Obligațiile respondenților", Articolul 19 "Sursele de colectare a datelor", Articolul 21 "Diseminarea informației statistice", Articolul 22 "Informația statistică confidențială", Articolul 23 "Utilizarea informației statistice confidențiale", Articolul 24 "Accesul la informația statistică confidențială", Articolul 25 "Diseminarea informației confidențiale"), respectiv a prevederilor Legii nr. 982 din 11.05.2000 cu privire la accesul la informație (Articolul 4 „Principiile politicii statului în domeniul accesului la informațiile oficiale”; Articolul 6 „Informații oficiale”; Articolul 13 ”Modalitățile accesului la informațiile oficiale”; Articolul 16 ”Termenele de satisfacere a cererilor de acces la informație”).

IV.2. Inventarul național de gaze cu efect de seră

20. Pentru implementarea corespunzătoare a Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, respectiv a Sistemului național de inventariere, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea are obligația, cu sprijinul autorității centrale de mediu, de a asigura și a îmbunătăți cadrul

instituțional, juridic și procedural prin colaborare directă cu autoritățile publice centrale responsabile, precum și cu alte persoane juridice.

21. Pentru realizarea scopului prevăzut mai sus în paragraful **20**, respectiv în vederea *planificării inventarului național* într-o manieră eficientă, autoritatea competentă în ceia ce privește inventarierea are următoarele *obligatii generale*:

- a) asigurarea resurselor necesare și stabilirea responsabilităților corespunzătoare pentru personalul propriu implicat în realizarea inventarului național, inclusiv cu privire la colectarea datelor pentru estimarea nivelului emisiilor antropice de gaze cu efect de seră reglementate prin Protocolul de la Kyoto la CONUSC, Acordul de la Paris, și deciziile relevante ale Conferențelor Părților semnatare ale Convenției, la termenele stabilite prin prezentul Regulament;
- b) elaborarea și pregătirea, la termenele stabilite de prezentul Regulament, a inventarului național și a informațiilor suplimentare solicitate în conformitate cu prevederile Protocolului de la Kyoto la CONUSC, Acordului de la Paris și deciziilor relevante ale Conferențelor Părților semnatare ale Convenției;
- c) furnizarea tuturor informațiilor necesare pentru îndeplinirea cerințelor specifice de raportare către autoritatea centrală de mediu, în conformitate cu prevederile Protocolului de la Kyoto la CONUSC, Acordului de la Paris, și deciziile relevante ale Conferențelor Părților semnatare ale Convenției.

22. În scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute mai sus în paragraful **21**, ce țin de o mai bună *planificare a inventarului național*, autoritatea competentă în ceia ce privește inventarierea are următoarele *obligatii specifice*:

- a) să publice pe propria pagină de internet adresele de corespondență electronică și poștală, precum și adresa la care sunt puse la dispoziție informațiile cuprinse în inventarul național, inclusiv documentația ce a fost utilizată la elaborarea acestuia;
- b) să aprobe, prin decizie a conducătorului autorității competente în ceia ce privește inventarierea,
 - i. proceduri cu privire la selectarea metodelor de estimare și a factorilor de emisie necesari estimării nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră;
 - ii. proceduri cu privire la procesarea, arhivarea și stocarea datelor;
 - iii. un plan cu privire la asigurarea și controlul calității (QA/QC), care să cuprindă atât proceduri specifice pentru controlul calității ce urmează a fi parcurse în mod obligatoriu în procesul de elaborare a inventarului național, proceduri pentru asigurarea calității ulterior elaborării inventarului național, precum și stabilirea unor criterii privind calitatea;
 - iv. proceduri cu privire la procesul de raportare a inventarului național, inclusiv a recalculărilor, înainte de transmiterea acestuia către

Secretariatul CONUSC, precum și a unei modalități de răspuns la observațiile și întrebările survenite în urma procesului de revizuire din partea echipelor tehnice de experți.

23. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea urmărește creșterea calității inventarului național prin obținerea și prelucrarea datelor privind activitatea, prin utilizarea factorilor de emisie naționali, respectiv a metodelor naționale de estimare, precum și prin îmbunătățirea altor elemente tehnice ale inventarului național. Informațiile rezultate în urma aplicării procedurii de QA/QC, ca urmare a procesului de revizuire a Sistemului național de inventariere, precum și alte studii relevante sunt luate în considerare în procesul de implementare și/sau revizuire a procedurii de QA/QC, precum și a criteriilor privind calitatea.

24. Termenele limită pentru îndeplinirea obligațiilor de furnizare a informațiilor solicitate sunt menționate în Anexele nr. **1.1-1.4** la prezentul Regulament.

25. Ca regulă, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea utilizează datele și informațiile oficiale la nivel național, furnizate de organul central de statistică, în cazul în care constată diferențe între informațiile și datele obținute pentru același indicator.

26. Autoritățile administrative publice centrale, instituțiile subordonate acestora, autoritățile administrative centrale, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni subordonate autorităților administrative publice centrale, precum și cele cu cotă-parte de stat, incluse în Anexa nr. **3** la prezentul Regulament, obligate să furnizeze autorității centrale de mediu, respectiv autorității competente în ceea ce privește inventarierea, date privind activitatea și factori de emisie, după caz, răspund pentru acuratețea, corectitudinea și caracterul complet al acestora, precum și pentru validarea primară a datelor.

27. În vederea *pregătirii inventarului național*, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea are următoarele obligații și *responsabilități generale*:

- a) identificarea categoriilor-cheie, prin aplicarea metodelor de estimare prevăzute în Ghidul IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră;
- b) colectarea datelor privind activitatea și factorii de emisie, precum și procesarea informațiilor, într-o manieră corespunzătoare, astfel încât să asigure aplicarea metodelor de estimare selectate pentru estimarea nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră;
- c) pregătirea estimărilor privind nivelul emisiilor și al sechestrărilor, în conformitate cu metodele de estimare prevăzute în Ghidul IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră, aplicând categoriilor cheie metode de estimare mai elaborate;
- d) estimarea cantitativă a gradului de incertitudine a inventarului pe ansamblu și pentru fiecare categorie în parte - surse și sechestrări, conform Ghidului

IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră;

- e) implementarea procedurilor generale QC (rangul 1) în conformitate cu planul de QA/QC aprobat, urmînd recomandările Ghidului IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră;
- f) asigurarea recalculării estimărilor privind nivelul emisiilor și al sechestrărilor, în conformitate cu Ghidul IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră.

28. În vederea *pregătirii inventarului național*, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea are următoarele obligații și *responsabilități specifice*:

- a) să aplice proceduri specifice QC (rangul 2) pentru categoriile-cheie și pentru acele categorii la care au avut loc revizuirii de metode de estimare, date privind activitatea și factorii de emisie, în conformitate cu recomandările prevăzute de Ghidul IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră;
- b) să asigure, în conformitate cu paragraful **22 lit. b) iii)**, o revizuire primară a inventarului de către terți, persoane fizice și/sau juridice, care nu au fost implicate în elaborarea inventarului;
- c) să asigure, în condițiile prevăzute la lit. b), o revizuire mai consistentă a inventarului pentru categoriile-cheie și pentru acele categorii la care au avut loc revizuirii de metode de estimare și/sau date privind activitatea și/sau factorii de emisie;
- d) pe baza revizuirilor prevăzute la lit. b) și c) și a unor evaluări interne periodice a procesului de pregătire a inventarului, să reevalueze procesul de planificare a inventarului, în scopul respectării criteriilor privind calitatea, stabilite conform paragrafului **22 lit. b) iii)**.

29. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea are următoarele obligații și responsabilități cu privire la *managementul inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră*:

- a) Arhivarea și stocarea periodică a inventarului și a informațiilor care au stat la baza elaborării inventarului. Aceste informații includ toți factorii de emisie dezagregați, datele privind activitatea, documentația, precum și modalitatea în care aceste date, respectiv factori, au fost generați și procesați în scopul elaborării inventarului. Aceste informații cuprind și documentația internă cu privire la aplicarea procedurilor QA/QC, documentația ce a stat la baza revizuirilor interne și/sau externe, documentarea și identificarea categoriilor-cheie anuale, precum și planificarea modalităților de îmbunătățire a inventarului;
- b) Asigurarea accesului echipelor de revizuire și/sau echipelor tehnice de experți la întreaga documentație și informație arhivată, utilizată pentru elaborarea inventarului, precum și la informațiile cu privire la Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și

altor informații relevante pentru schimbările climatice, respectiv a Sistemului național de inventariere, în cel mai scurt timp posibil. Informația este pusă la dispoziția echipelor de revizuire și/sau echipelor tehnice de experți la sediul autorității competente în ceea ce privește inventarierea;

- c) Comunicarea răspunsurilor la solicitările de clarificare cu privire la informațiile cuprinse în inventar, ce ar putea apărea în diferite faze ale procesului de revizuire, în cel mai scurt timp posibil.

30. Inventarul național al emisiilor de gaze cu efect de seră este elaborat odată la doi ani de către autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea. În cazul emisiilor de gaze cu efect de seră *direct* inventarul național este realizat în conformitate cu Ghidul IPCC 2006 privind elaborarea inventarelor naționale de gaze cu efect de seră, prin intermediul software-urilor de raportare recomandate de către IPCC și CONUSC; iar în cazul emisiilor de gaze cu efect de seră *indirect*, inventarul național este realizat în conformitate cu Ghidul EMEP/EEA „Inventarierea emisiilor de poluanți atmosferici, îndrumar tehnic pentru inventarierea emisiilor naționale” (ediția anului 2013 sau mai recentă).

31. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea elaborează o dată la doi ani (în conformitate cu Decizia 1/CP16, par. 60, lit. c) și cu Decizia 1/CP.21, articolul 13, par. 7, lit. a)), Raportul Național de Inventariere (RNI) al Republicii Moldova către CONUSC și Raportul Bienal Actualizat al Republicii Moldova către CONUSC, respectiv o dată la patru ani (în conformitate cu Decizia 1/CP16, par. 60, lit. b)) Comunicarea Națională a Republicii Moldova către CONUSC, în limbile de stat și engleză, utilizând structura prevăzută în deciziile relevante ale Conferințelor Părților semnatare ale Convenției.

IV.3. Cerințele generale de raportare al inventarului național de gaze cu efect de seră

32. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea comunică autorității centrale de mediu, până la data de 31 martie a anului în care se realizează raportarea (an X), următoarele:

- a) nivelul emisiilor antropice de gaze cu efect de seră direct - dioxid de carbon [CO₂], metan [CH₄], protoxid de azot [N₂O], hidrofluorocarburi [HFC], perfluorocarburi [PFC], hexafluorură de sulf [SF₆], trifluoridului de azot [NF₃] - înregistrat cu 2 ani anterior anului în care se realizează raportarea (anul X - 2);
- b) nivelul emisiilor antropice de gaze cu efect de seră indirect - monoxid de carbon [CO], oxizi de azot [NO_x], compuși organici volatili nemetanici [COVNM], oxizi de sulf [SO_x] - înregistrat cu 2 ani anteriori anului în care se realizează raportarea (anul X - 2);
- c) informații cu privire la contabilizarea emisiilor și sechestrărilor în urma folosinței terenurilor, schimbării categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, înregistrat cu 2 ani anterior anului în care se realizează raportarea (anul X - 2);

- d) orice recalculări și/sau modificări asupra informațiilor prevăzute la lit. a)-c), referitoare la perioada cuprinsă între anul de bază (1990) și 3 ani anterior anului în care se face raportarea (X - 3);
- e) elementele cuprinse în Raportul Național de Inventariere, precum informațiile cu privire la planul de asigurare și control al calității (QA/QC) prevăzut la paragraful **22 lit. b) iii)**, o evaluare generală a gradului de incertitudine, o evaluare generală asupra caracterului complet al inventarului, precum și informații cu privire la orice recalculări realizate;
- f) măsurile adoptate pentru îmbunătățirea estimărilor nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră, în principal estimările care au fost recalulate;
- g) orice alte modificări cu privire la Sistemul național de inventariere.

33. Autoritatea centrală de mediu transmite Secretariatului CONUSC, pe baza datelor furnizate de autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea, până la data de 15 aprilie a anului în care se realizează raportarea (an X), inventarul național complet pentru perioada cuprinsă între anul de bază (1990) și anul X - 2.

34. Autoritatea competentă este obligată să furnizeze autorității centrale de mediu informațiile prevăzute la paragraful **32** și **33** cu minimum 10 zile lucrătoare înainte de termenele stabilite pentru raportare.

35. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea, precum și autoritățile administrative publice centrale, instituțiile subordonate acestora, autoritățile administrative centrale, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni subordonate autorităților administrative publice centrale, precum și cele cu cotă-parte de stat, incluse în Anexa nr. **3** la prezentul Regulament, pun la dispoziție publicului informațiile privind emisiile de gaze cu efect de seră, în condițiile stipulate mai sus.

Capitolul V. Raportarea privind politicile și măsurile, precum și prognozele referitoare la emisiile antropice de la surse și la sechestrarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră

V.1. Sisteme de politici, măsuri și prognoze naționale

36. Autoritatea centrală de mediu înființează și administrează prin Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea, respectiv urmărește să îmbunătățească permanent Sistemul național pentru raportarea privind politicile și măsurile, precum și pentru raportarea prognozelor referitoare la emisiile antropice de la surse și la sechestrarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră. Acest sistem este parte a Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice și include dispoziții instituționale, juridice și procedurale relevante stabilite pentru evaluarea politicilor de atenuare și pentru prognozele referitoare la emisiile antropice de la surse și la sechestrarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră.

37. Autoritatea centrală de mediu are ca obiectiv asigurarea actualității, transparenței, acurateței, coerenței, comparabilității și caracterului integral al

informațiilor raportate privind politicile și măsurile, precum și prognozele referitoare la emisiile antropice de la surse și la sechestrarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, dacă este necesar, folosirea și aplicarea datelor, metodelor și modelelor, precum și punerea în aplicare a activităților de asigurare a calității și de control al calității și analiza de sensibilitate.

38. Autoritatea centrală de mediu prin Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea adoptă acte de punere în aplicare pentru a stabili structura, formatul și procedura de raportare către CONUSC a informațiilor legate de Sistemul național pentru politici, măsuri și prognoze, ca parte componentă a Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, în conformitate cu deciziile relevante adoptate de organismele instituite prin CONUSC, Protocolul de la Kyoto, Acordul de la Paris sau prin acorduri care rezultă din acestea sau care le succedă.

V.2. Raportarea politicilor și a măsurilor

39. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea comunică autorității centrale de mediu, până la data de 31 martie a anului în care se realizează raportarea (an X), și ulterior la fiecare doi ani, următoarele:

- a) o descriere a Sistemului național de raportare privind politicile și măsurile sau grupurile de măsuri, precum și de raportare a prognozelor referitoare la emisiile antropice de la surse și la sechestrarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră în temeiul Articolului 12 alineatul (1) al CONUSC, respectiv informații cu privire la eventualele modificări efectuate la acesta;
- b) actualizări relevante pentru strategiile de dezvoltare cu emisii reduse de carbon și progresele înregistrate în punerea în aplicare a acestora;
- c) informații cu privire la politicile și măsurile sau grupurile de măsuri care limitează sau reduc emisiile de la surse sau sporesc sechestrările de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, prezentate sectorial și organizate pe gaze sau grupuri de gaze (spre exemplu: HFC și PFC), după cum sunt enumerate în Anexa nr. 2 la prezentul Regulament. Informațiile respective fac trimitere la politicile naționale și includ:
 - i. numele politicii sau al măsurii;
 - ii. sectorul afectat (energie, transport, industrie/procese industriale și utilizarea produselor, agricultură, silvicultură/folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, deșeuri/managementul deșeurilor, alte sectoare și inter-sectorial, după caz);
 - iii. gazele cu efect de seră afectate (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆, NF₃);
 - iv. obiectivul politicii sau al măsurii și o scurtă descriere a acesteia;
 - v. tipul de instrument de politică (economic, fiscal, angajament voluntar, de reglementare, altele);

- vi. statutul punerii în aplicare a politicii sau a măsurii sau a grupului de măsuri (realizată, în faza de planificare, adoptată, în faza de implementare);
 - vii. anul inițierii procesului de implementare a politicii sau a măsurii sau a grupului de măsuri;
 - viii. organizațiile/instituțiile responsabile de implementarea politicii sau a măsurii sau a grupului de măsuri;
 - ix. indicatori pentru monitorizarea și evaluarea progreselor în timp, atunci când se utilizează;
 - x. impactul de atenuare sau estimări cantitative privind efectele asupra emisiilor de la surse și a sechestrării de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, atunci când sunt disponibile, defalcate în:
 - rezultatele evaluărilor ex ante a efectelor fiecărei politici și măsuri sau a grupurilor de politici și măsuri privind atenuarea schimbărilor climatice; estimările urmează a fi furnizate pentru o succesiune de patru ani viitori care se termină cu 0 sau 5, imediat după anul de raportare;
 - rezultatele evaluărilor ex post a efectelor fiecărei politici și măsuri sau a grupurilor de politici și măsuri privind atenuarea schimbărilor climatice;
 - xi. estimări ale costurilor și beneficiilor (inclusiv beneficiilor de natură non-GES, precum reduceri ale altor tipuri de poluanți sau beneficii asupra sănătății umane) preconizate pentru politici și măsuri, precum și estimări, după caz, ale costurilor și beneficiilor realizate pentru politici și măsuri, atunci când sunt disponibile;
 - xii. toate trimiterile la evaluări și la rapoartele tehnice aferente menționate mai jos în paragraful **40**, atunci când sunt disponibile;
- d) informații privind măsura în care implementarea proiectelor CDM și a comercializării internaționale a emisiilor contribuie la atingerea obiectivelor Protocolului de la Kyoto și cu deciziile adoptate în temeiul acestuia.

40. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea pune la dispoziția publicului, în format electronic, orice evaluare relevantă a costurilor și efectelor politicilor și măsurilor naționale, atunci când este disponibilă, precum și orice informație relevantă cu privire la punerea în aplicare a politicilor și măsurilor care limitează sau reduc emisiile de la surse și sporesc sechestrarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, împreună cu orice raport tehnic existent care susține evaluările respective. Aceste evaluări urmează să includă descrieri ale modelelor și abordărilor metodologice folosite, definiții și ipoteze aferente.

V.3. Raportarea prognozelor

41. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea comunică autorității centrale de mediu, pînă la data de 31 martie a anului în care se realizează

raportarea (an X), și ulterior la fiecare doi ani, prognozele naționale referitoare la emisiile antropice de la surse și la eliminarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, per gaz sau grup de gaze (spre exemplu: HFC și PFC), după cum sunt enumerate în Anexa nr. 2 la prezentul Regulament, și per sector de activitate. Aceste prognoze includ estimările cantitative pentru următorii patru ani care se termină cu 0 sau 5, imediat după anul de raportare. Prognozele naționale iau în considerare orice politici și măsuri adoptate la nivel național și includ:

- a) atunci când sunt disponibile, prognozele fără măsuri de atenuare, prognozele cu măsuri și prognozele cu măsuri adiționale;
- b) prognozele totale privind gazele cu efect de seră și estimări pentru gaze cu efect de seră individuale;
- c) impactul politicilor și măsurilor după cum sunt identificate mai sus în paragraful 39;
- d) rezultatele analizei de sensibilitate realizate pentru prognoze;
- e) toate trimiterile relevante la evaluare și la rapoartele tehnice care stau la baza prognozelor menționate mai jos la paragraful 42.

42. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea pune la dispoziția publicului, în format electronic, prognozele naționale referitoare la emisiile de la surse și la sechestrarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, împreună cu rapoartele tehnice relevante care stau la baza acestor prognoze. Aceste prognoze urmează să includă descrieri ale modelelor și abordărilor metodologice folosite, definiții și ipoteze aferente.

43. Pentru transparență, în cazul fiecărui model sau abordări metodologice folosite, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea urmează să indice:

- a) Pentru ce gaze cu efect de seră și pentru ce sector a fost utilizat un model sau altul;
- b) Tipul și caracteristicile de bază ale modelului utilizat (de sus în jos, de jos în sus, de calcul sau raționament de expert);
- c) Scurtă caracteristică a modelului, care să indice scopul inițial al elaborării, cum a fost adaptat la necesitățile studiului realizat și care sunt punctele forte și punctele slabe ale modelului respectiv.

44. Pentru transparență, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea urmează să prezinte de asemenea informații privind ipotezele de lucru și variabilele de bază utilizate la realizarea prognozelor naționale referitoare la emisiile antropice de la surse și la eliminarea de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, per gaz sau grup de gaze, precum, spre exemplu: rata anticipată de creștere sau descreștere a PIB-ului, numărului populației, taxelor și impozitelor, prețului internațional al combustibililor, etc.

Capitolul VI. Raportarea altor informații relevante pentru schimbările climatice

VI.1. Raportarea informației privind evaluarea vulnerabilității la schimbările climatice, impactului schimbărilor climatice și acțiunilor de adaptare

45. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea comunică autorității centrale de mediu, până la data de 31 martie a anului în care se realizează raportarea (an X), și ulterior la fiecare patru ani, în concordanță cu programul raportării la CONUSC, următoarele informații:

- a) modelări climatice, proiecții și scenarii: ex., informații actualizate privind modelele climatice, proiecțiile și scenariile climatice, considerate a fi relevante pentru evaluarea vulnerabilității la schimbările climatice și categoriile de impact a schimbărilor climatice abordate, precum temperaturile extreme, secetele, inundațiile și alte fenomene meteorologice extreme;
- b) evaluarea riscurilor și vulnerabilității la schimbările climatice: ex., informații actualizate privind vulnerabilitățile sau riscurile cheie de natură economică, socială și/sau de mediu asociate cu impactul actual sau anticipat al schimbărilor climatice;
- c) impactul schimbărilor climatice: ex., informații actualizate privind impactul real observat, respectiv impactul potențial sau de viitor al schimbărilor climatice;
- d) politici și strategii de adaptare: ex., informații actualizate privind politicile, strategiile și planurile de acțiuni naționale și sectoriale, puse în aplicare sau planificate pentru a facilita adaptarea la schimbările climatice, și care ar ilustra abordările pe termen mediu și lung asociate cu evaluarea și considerarea riscurilor și vulnerabilităților la nivel național și sectorial;
- e) cadrul de monitorizare și evaluare în domeniul adaptării: ex., informații actualizate privind abordările utilizate în monitorizarea și evaluarea progresului înregistrat asociat cu implementarea politicilor, strategiilor și planurilor de acțiuni naționale și sectoriale în domeniul adaptării la schimbările climatice, precum și eficiența măsurilor de adaptare deja implementate.

VI.2. Raportarea cu privire la sprijinul financiar și tehnologic oferit de țările dezvoltate

46. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea comunică autorității centrale de mediu, până la data de 31 martie a anului în care se realizează raportarea (an X), și ulterior la fiecare doi ani, în concordanță cu programul raportării la CONUSC, informații generalizate cu privire la sprijinul oferit de țările dezvoltate în conformitate cu dispozițiile relevante ale CONUSC, în formatul de raportare comun convenit în temeiul CONUSC, inclusiv informații privind resursele financiare recepționate prin intermediul:

- a) Fondului Global de Mediu (GEF), Fondului Special pentru Schimbările Climatice (SCCF), Fondului de Adaptare (AF), Fondului Verde pentru Climă (GCF) și Fondului Fiduciar al CONUSC pentru activități adiționale;

- b) Altor fonduri multilaterale în domeniul schimbărilor climatice;
- c) Instituțiilor financiare multilaterale, inclusiv băncilor regionale de dezvoltare;
- d) Structurilor specializate ONU;
- e) Contribuțiilor recepționate prin canale bilaterale, regionale sau de alt gen.

47. Informația generalizată cu privire la sprijinul oferit de țările dezvoltate, după cum este menționată mai sus în paragraful 44 urmează a fi prezentată în formă textuală și tabelară pentru ultimii doi ani calendaristici sau financiari, și urmează să includă următoarele:

- a) Suma resurselor financiare recepționate de la țările dezvoltate (în valuta națională și echivalentul în dolari SUA);
- b) Tipul de suport recepționat (pentru activități de atenuare, adaptare, inter-sectoriale);
- c) Statutul (planificate sau efectiv debursate);
- d) Sursele de finanțare (ODA – asistență oficială pentru dezvoltare; OOF – alte fluxuri financiare oficiale, altele);
- e) Instrumentul financiar (grant, împrumut concesional, împrumut non-concesional, finanțare de capital, altele);
- f) Sectorul (energie, transport, industrie, agricultură, silvicultură, apă și sanitație, inter-sectorial, altele)

48. Atunci când este relevant sau aplicabil în temeiul CONUSC, autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea va oferi autorității centrale de mediu, informații cu privire la fluxurile financiare oferite de țările dezvoltate, bazate pe așa-numitele „repere Rio” pentru sprijinul privind atenuarea schimbărilor climatice, respectiv pentru sprijinul privind adaptarea la schimbările climatice, introduse de către Comitetul de sprijin pentru dezvoltare al OCDE, respectiv și informații metodologice referitoare la punerea în aplicare a metodologiei privind reperele Rio cu privire la schimbările climatice.

49. Atunci când se raportează informații privind fluxurile financiare private mobilizate de țările dezvoltate, acestea vor include informații privind definițiile și metodologiile utilizate pentru determinarea suportului oferit.

50. În conformitate cu deciziile adoptate de organisme instituite prin CONUSC, Protocolul de la Kyoto, Acordul de la Paris, sau prin acorduri care rezultă din acestea sau care le succedă, informațiile privind sprijinul oferit de țările dezvoltate vor include informații privind sprijinul pentru atenuarea emisiilor de gaze cu efect de seră, adaptarea la schimbările climatice, consolidarea capacităților și transferul tehnologic.

VI.3. Rapoarte bienale actualizate și comunicări naționale

51. Autoritatea centrală de mediu prezintă Secretariatului CONUSC rapoarte bienale actualizate în conformitate cu Decizia 2/CP.17 a Conferinței Părților la

CONUSC sau cu decizii ulterioare relevante adoptate de organismele instituite prin CONUSC și comunicări naționale în conformitate cu articolul 12 din CONUSC.

52. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea furnizează autorității centrale de mediu copii ale comunicărilor naționale și ale rapoartelor bienale actualizate pentru a fi depuse la Secretariatul CONUSC.

Capitolul VII. Dispoziții tranzitorii și finale

53. Ordinele și deciziile prevăzute la paragraful **22 lit. b)** se aprobă în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

54. Colectarea și prelucrarea datelor, precum și întocmirea de rapoarte și studii specifice, conform prevederilor prezentului Regulament, constituie obligații ale autorităților administrative publice centrale, instituțiile subordonate acestora, autoritățile administrative centrale, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni subordonate autorităților administrative publice centrale, precum și cele cu cotă-parte de stat, incluse în Anexa **nr. 3** la prezentul Regulament, și se efectuează din contul și în limitele mijloacelor aprobate în bugetul de stat instituțiilor ce fac parte din Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, precum și din alte surse prevăzute de legislația în vigoare, inclusiv din finanțări internaționale.

55. Schimbul de date dintre autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea și autoritățile administrative publice centrale, instituțiile subordonate acestora, autoritățile administrative centrale, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni subordonate autorităților administrative publice centrale, precum și cele cu cotă-parte de stat, incluse în Anexa **nr. 3** la prezentul Regulament, se efectuează gratuit și la termenele prevăzute de actualul Regulament, în condițiile respectării prevederilor cap. V "Confidențialitatea datelor statistice" din Legea nr. 412 din 09.12.2004 cu privire la statistica oficială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 1-4 din 01.01.2005, art. 8).

56. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea, în vederea asigurării acurateței și identificării corespunzătoare a gradului de incertitudine pentru datele de activitate și pentru factorii de emisie procesați, poate contracta servicii de consultanță, studii pentru dezvoltarea factorilor de emisie, pentru dezvoltarea de programe informatice specifice, precum și orice alte studii, analize și cercetări necesare pentru a asigura buna funcționare a Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice.

57. Datele privind activitatea din sectorul energie, necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, sunt prevăzute în Anexa **nr. 1.1**.

58. Datele privind activitatea din sectorul procese industriale și utilizarea produselor, necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, sunt prevăzute în Anexa **nr. 1.2**.

59. Datele privind activitatea din sectorul agricultură, silvicultură și folosința terenurilor, necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, sunt prevăzute în Anexa nr. **1.3**.

60. Datele privind activitatea din sectorul deșeuri, necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, sunt prevăzute în Anexa nr. **1.4**.

61. Autoritatea competentă în ceea ce privește inventarierea solicită organului central de statistică datele necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, potrivit Anexelor nr. **1.1–1.4**, conform codurilor CAEN Rev.2 și/sau PRODMOLD, cu indicarea pozițiilor tarifare din Nomenclatorul Mărfurilor al Republicii Moldova (NMRM).

62. Datele prevăzute în anexele la prezenta hotărâre se actualizează prin Hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității administrației publice în domeniul mediului, luându-se în considerare dinamica și evoluția datelor și informațiilor, precum și modificările cadrului instituțional sau de orice altă natură.

63. Anexele nr. **1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2 și 3** fac parte integrantă din prezentul Regulament.

ANEXA 1.1: Date privind activitatea, necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră - **sectorul energie**

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	Sectorul: Energie					
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră din energie					
1.	<p>Stoc la 1 ianuarie, producție, intrări din alte surse ale republicii, import, export, stoc la 31 decembrie, resurse total, distribuții total și consumat total, pentru următorii combustibili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cărbune, mii tone <ul style="list-style-type: none"> • inclusiv antracit, mii tone • Alți cărbuni bituminoși, mii tone • Cărbune sub-bituminos, mii tone • Lignit, mii tone • Șist bituminos, mii tone • Turbă, mii tone • Brichete de cărbune brun și combustibil brichetat, mii tone • Cărbune de cocserie, mii tone • Cocs de cocserie, mii tone • Petrol (țiței), mii tone • Păcură, mii tone <ul style="list-style-type: none"> • inclusiv cu conținut de sulf $\leq 1\%$, mii tone • Carburant pentru sobe, mii tone • Motorină, mii tone • Combustibil pentru motoare, mii tone • Combustibil pentru motoare reactive (kerosen), mii tone • Benzină pentru avion, mii tone 	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> • Benzină auto, mii tone • inclusiv, benzină fără conținut de plumb, mii tone • Gaz lampant, mii tone • Uleiuri și lubrifianți, mii tone • Bitum de petrol, mii tone • Petrol tip White-spirit, mii tone • Parafine, mii tone • Uleiuri prelucrate, mii tone • Cocs de petrol, mii tone • Materie primă pentru rafinărie, mii tone • Alte produse petroliere, mii tone • Gaz natural (preponderent metan), mil m.c. stand. • Gaz petrolier lichefiat (amestec de butan și propan), mii tone • Lemne de foc, mii m.c. comp. • Deșeuri lemnoase, mii tone c.c. • Cărbune de lemn (mangal), mii tone • Biodiesel, mii tone • Bioethanol, mii tone • Biomasă solidă, inclusiv sub formă de brichete, mii tone • Biomasă sub formă de gaz, mii m.c. • Energie electrică, mil kWh • Energie termică, mii Gcal 					
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor în industria energetică					
2.	Cantitățile de combustibil utilizat în industria energetică (excluzând autoproducătorii) , structurate pe tipurile de	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic	-	anual, pînă la 30 noiembrie

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	combustibili menționați la punctul (1): <ul style="list-style-type: none"> Consumat total, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> pentru producerea energiei electrice pentru producerea energiei termice în scopuri neenergetice 			Nr.1-BE		pentru anul precedent
3.	Cantități de combustibil utilizate de autoproducători, cu destinația livrării energiei în rețea (excluzând procesele de bază) , structurate pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1): <ul style="list-style-type: none"> Consumat total, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> pentru producerea energiei electrice pentru producerea energiei termice în scopuri neenergetice 	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor pentru fabricarea produselor industriale					
4.	Cantitățile de combustibil utilizat pentru fabricarea produselor industriale , structurate pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1): <ul style="list-style-type: none"> Consumat nemijlocit în calitate de combustibil sau energie pentru fabricarea produselor industriale, din care în: <ul style="list-style-type: none"> industria metalurgică industria electroenergetică producția altor produse din minerale nemetalice producția de remorci și semiremorci, altor mijloace de transport 	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> industria constructoare de mașini exploatarea carierilor industria alimentară și băuturilor, fabricarea produselor de tutun edituri poligrafice și reproducerea materialelor tipărite industria textilă și de pielărie prelucrarea lemnului și producția de mobilier industria chimică și petrochimică (inclusiv industria farmaceutică) prelucrarea deșeurilor și resturilor de materiale captarea, epurarea și distribuția apei distilarea țițeiului 					
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor pentru sectorul construcții					
5.	Cantitățile de combustibil utilizat în sectorul construcții, structurat pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1)	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor pentru funcționarea transportului (inclusiv transportul uzinal)					
6.	Cantitățile de combustibil utilizat pentru funcționarea transportului (inclusiv transportul uzinal) , structurate pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1): <ul style="list-style-type: none"> Consumat nemijlocit în calitate de combustibil sau energie pentru funcționarea transportului, inclusiv 	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	pe fiecare tip de transport: <ul style="list-style-type: none"> • feroviar • naval • transporturi terestre de călători • prin conducte • aerian • alte activități conexe de transport 					
7.	Numărul unităților de transport înregistrate în Republica Moldova, în conformitate cu datele de evidență a Registrului de Stat al Transportului, situație la data de 1 ianuarie, după categorie și anul producerii , inclusiv: Autoturisme total, inclusiv: Autoturisme <1.4 l Autoturisme 1.4-2.0 l Autoturisme >2.0 l Autocamioane total, inclusiv: Autocamioane ≤1.3 t; Autocamioane 1.3-1.76 t; Autocamioane 1.76-3.5 t; Autocamioane >3.5 t; Autocamioane 3.5-7.5 t; Autocamioane 7.5-12 t; Autocamioane 12-14 t; Autocamioane 14-20 t; Autocamioane 20-26 t; Autocamioane 26-28 t; Autocamioane 28-32 t; Autocamioane >32 t Tractoare	unități	Î.S. Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	Combine agricole Motorete total, inclusiv: Motorete 2 cilindri <50 cm ³ Motorete 4 cilindri <50 cm ³ Motociclete total, inclusiv: Motociclete 2 cilindri >50 cm ³ Motociclete 4 cilindri <250 cm ³ Motociclete 4 cilindri 250-750 cm ³ Motociclete 4 cilindri >750 cm ³ Microbuze Autobuze urbane total, inclusiv: Autobuze urbane <15 t Autobuze urbane 15-18 t Autobuze urbane >18 t Autocare total, inclusiv: Autocare standard <18 t Autocare standard >18 t Autocare articulate >18 t Autovehicule cu destinație specială (ambulanțe, automobile de pompieri, macarale mobile și altele)					
8.	Numărul unităților de transport înregistrate în Republica Moldova, în conformitate cu datele de evidență a Registrului de Stat al Transportului, situație la data de 1 ianuarie, după categoria motorului, tipul combustibilului și anul producerii , inclusiv: Neindicat Pe consum de benzină Pe consum de motorină Pe consum de gaz	unități	Î.S. Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	Electric Atipic Pe consum de benzină-gaz lichefiat Pe consum de benzină-gaz natural comprimat Pe consum de motorină-gaz lichefiat Pe consum de motorină-gaz natural comprimat Hibrid Pe consum de gaz natural comprimat Pe consum de gaz lichefiat					
9.	Numărul unităților de transport înregistrate în Republica Moldova, în conformitate cu datele de evidență a Registrului de Stat al Transportului, situație la data de 1 ianuarie, după categoria unității de transport și anul producerii indicate la pct.7, respectiv după categoria motorului și tipul combustibilului indicate la pct.8	unități	Î.S. Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
10.	Cantitățile de combustibil utilizat pentru funcționarea transportului feroviar , structurate pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1)	tone	Î.S. „Căile Ferate din Moldova”	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
11.	Cantitățile de combustibil utilizat pentru funcționarea transportului naval , structurate pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1)	tone	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
12.	Cantitățile de combustibil utilizat pentru funcționarea transportului aerian , structurate pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1), din care pentru: <ul style="list-style-type: none"> transportul aerian domestic transportul aerian internațional 	tone	Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
13.	Efectivul de aeronave utilizate în transportul aerian domestic și internațional și numărul de zboruri tur-retur (cicluri aterizare-decolare) pentru fiecare tip de aeronavă	Numărul de aeronave de fiecare tip, numărul de cicluri aterizare-decolare pentru fiecare tip de aeronavă	Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor în sectorul comerț					
14.	Cantitățile de combustibil utilizat în sectorul comerț, structurat pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1)	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor pentru serviciile comunale					
15.	Cantitățile de combustibil utilizat pentru serviciile comunale, structurat pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1)	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor în sectorul rezidențial (vândut populației)					
16.	Cantitățile de combustibil utilizat în sectorul rezidențial (vândut populației), structurat pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1)	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate					

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	din arderea combustibililor în sectorul agricultură / silvicultură / piscicultură					
17.	Cantitățile de combustibil utilizat în sectorul agricultură, structurat pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1)	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor pentru alte lucrări și nevoi					
18.	Cantitățile de combustibil utilizat pentru alte lucrări și nevoi, structurat pe tipurile de combustibili menționați la punctul (1)	mii tone și TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de metan din domeniul petrol și gaze naturale					
19.	Petrol: <ul style="list-style-type: none"> • numărul de puțuri forate • lungime puțuri forate 	unități metri	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
20.	Petrol, cantități pentru următoarele categorii: <ul style="list-style-type: none"> • producție • furnizat/transportat • rafinare • depozitare (stoc la sfârșitul anului) 	mii tone și TJ	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
21.	Gaz natural, cantități pentru următoarele categorii: <ul style="list-style-type: none"> • numărul de puțuri forate • lungime puțuri forate • producție/procesare • transportat • livrat (cantitate totală), inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • cantitate livrată în sector rezidențial • cantitate livrată în sector nerezidențial 	unități metri mii m ³ și TJ	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
22.	Cantități de petrol, gaz natural ventilat sau ars la faclă din rafinarea/prelucrarea petrolului și a gazului natural	TJ	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
	Sub-sectorul: Emisii de gaze cu efect de seră rezultate din rafinarea petrolului					
23.	Cantitatea totală de țiței supusă procesului de rafinare	mii tone	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
24.	Cantitatea totală de țiței/materie primă introduse în procesul de cracare catalitică	mii tone	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
25.	Cantitatea de sulf recuperat din instalații de desulfurare	tone	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură afereantă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
26.	Cantitățile de țiței depozitat: <ul style="list-style-type: none"> • cu etanșare secundară/dublă; • cu etanșare primară/simplă; • cu capac fix. 	mii tone	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

ANEXA 1.2: Date privind activitatea, necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră - **sectorul procese industriale și utilizarea produselor**

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	SECTORUL: PROCESE INDUSTRIALE					
	SUBSECTORUL: PRODUCȚIA DE CIMENT					
1	Cantitatea produsă de ciment după tip (de indicat)	tone	Biroul Național de Statistică (BNS) Operatorii economici	Raportul statistic PRODMOLD-A	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
2	Cantitatea produsă de clincher	tone				
3	Fracția medie a CaO în clincher	%				
4	Fracția medie a MgO în clincher	%				
5	Fracția medie a prafului de electrofiltru din cuptorul de ciment (CKD ²)	%				
6	Consumul de gaze naturale	mii m ³				
7	Consumul de cărbuni	tone				
8	Consumul altor combustibili (de specificat, cocsul de petrol, lignitul, șisturile bituminoase, uleiuri combustibile, deșeuri, anvelope, etc.)	tone				
9	Carbonați utilizați la producerea cimentului, de indicat tipul și cantitatea total utilizată (calcit – CaCO ₃ , magnezit – MgCO ₃ , dolomită – CaCO ₃ · MgCO ₃ , siderit – FeCO ₃ , ancherit – Ca(Fe,Mg,Mn)(CO ₃) ₂ , rodocrosit – MnCO ₃)	tone				
10	Argilă utilizată la producerea cimentului	tone				
11	Cantitatea de ciment importată/exportată în/din țară, după tip (de indicat)	tone	Serviciul Vamal	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
12	Cantitatea de clincher importată/exportată în/din țară	tone				
	SUBSECTORUL: PRODUCȚIA DE VAR					

² CKD (engl.: Cement Kiln Dust) - cantitatea prafului de electrofiltru, ce se formează în cuptorul de ardere și care nu este reținută prin depunere electrostatică pentru a fi reciclată, ci este emisă în atmosferă, reprezentând astfel o pierdere de producție.

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
13	Cantitatea produsă de var nestins (CaO + impurități)	tone	Biroul Național de Statistică (BNS) Operatorii economici	Raportul statistic PRODMOLD-A	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
14	Cantitatea produsă de var dolomit (CaO·MgO + impurități)	tone				
15	Cantitatea produsă de var hidraulic (CaO + silicați de calciu hidralic)	tone				
16	Conținutul de CaO și CaO·MgO	%				
17	Fracția medie a prafului de electrofiltru din cuptorul de var (LKD ³)	%				
18	Cantitatea de var importată/exportată în/din țară, după tip (de indicat)	tone	Serviciul Vamal	-	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
	SUBSECTORUL: PRODUCȚIA STICLEI					
19	Cantitatea de sticlă produsă total și după tip (sticlă plată pentru geamuri, ambalaj de sticlă de tip container, fibre de sticlă, sticlă specială pentru iluminat, de laborator, pentru ecrane TV, etc.)	tone	Biroul Național de Statistică (BNS) Operatorii economici	Raportul statistic PRODMOLD-A	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
20	Ambalaj de sticlă pentru industria conservelor (0.5 litri)	mii borcane convenționale				
21	Ambalaj de sticlă pentru industria produselor băuturilor răcoritoare (0.5 litri) și pentru industria vinicolă (0.7 litri)	mii sticle echivalent				
22	Sticlă reciclabilă (cioburi de sticlă) utilizată la producerea sticlei	tone				

³ LKD (engl.: Lime Kiln Dust) - cantitatea prafului de electrofiltru, ce se formează în cuptorul de ardere și care nu este reținută prin depunere electrostatică pentru a fi reciclată, ci este emisă în atmosferă, reprezentând astfel o pierdere de producție.

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
23	Carbonați utilizați ca materie primă la producerea sticlei, de indicat tipul și cantitatea total utilizată (calcit – CaCO_3 , magnezit – MgCO_3 , dolomită – $\text{CaCO}_3 \cdot \text{MgCO}_3$, siderit – FeCO_3 , ancherit – $\text{Ca(Fe,Mg,Mn)(CO}_3)_2$, rodocrosit – MnCO_3 , carbonat de sodiu – Na_2CO_3)	tone				
24	Cantitatea de sodă calcinată (carbonat de sodiu – Na_2CO_3) importată/exportată în/din țară	tone	Serviciul Vamal	-	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
	SUBSECTORUL: ALTE UTILIZĂRI DE PROCES ALE CARBONAȚILOR					
28	Producția totală a cărămidii ceramice (de indicat greutatea medie ponderată a unei cărămizi convenționale), precum și după tip (plină, obișnuită, pentru sobe, îngroșată) și greutate (1.2 kg, 1.3 kg, 1.6 kg, 1.9 kg, 2.8 kg, 3.3 kg, 3.7 kg)	mii cărămizi convenționale tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
29	Carbonați utilizați la producerea cărămidii, de indicat tipul și cantitatea total utilizată (calcit – CaCO_3 , magnezit – MgCO_3 , dolomită – $\text{CaCO}_3 \cdot \text{MgCO}_3$, etc.)	tone	Operatorii economici			
30	Argilă utilizată la producerea cărămidii ceramice	tone				
31	Producția totală a ceramicii arhitecturale (elemente arhitecturale, piatră de finisaj, țigle de coamă, placaj ceramic, elemente de coronament, etc.)	tone				
32	Carbonați utilizați la producerea ceramicii arhitecturale, de indicat tipul și cantitatea total utilizată (calcit – CaCO_3 , magnezit – MgCO_3 , dolomită – $\text{CaCO}_3 \cdot \text{MgCO}_3$)	tone				

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
33	Argilă utilizată la producerea ceramicii arhitecturale	tone				
34	Producția totală de argilă expandată (cheramzită)	mii m ³ / tone				
35	Carbonați utilizați la producerea argilei expandate, de indicat tipul și cantitatea total utilizată (calcit – CaCO ₃ , magnezit – MgCO ₃ , dolomită – CaCO ₃ · MgCO ₃)	tone				
36	Argilă utilizată la producerea cheramzitei	tone				
	SUBSECTORUL: PRODUCȚIA DE SUBSTANȚE CHIMICE					
37	Cantitatea de substanțe chimice produsă: <ul style="list-style-type: none"> • amoniac (NH₃); • uree CaO(NH₂)₂; • acid nitric (HNO₃); • acid adipic (HOOC(CH₂)₄COOH); • caprolactam (C₆H₁₁NO); • glyoxal (C₂H₂O₂); • acid glyoxilic (OCHCO₂H); • carbid de siliciu (SiC); • carbid de calciu (CaC₂); • dioxid de titaniu (TiO₂); • carbonat de sodiu (Na₂CO₃); • negru de fum (C); • metanol (CH₃OH); • etilenă (C₂H₄); • dicloretilenă (C₂H₄Cl₂); • clorură de vinil (CH₂CHCl); 	tone	Biroul Național de Statistică (BNS) Operatorii economici	Raportul statistic PRODMOLD-A	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> • policlorură de vinil ($[-CH_2-CHCl-]_n$); • oxid de etilenă (C_2H_4O); • acrilonitril ($CH_2=CHCN$); • propilenă (C_3H_6); • polipropilenă ($[-C_3H_6-]_n$); • stiren ($CHC_6H_5-CH_2$); • polistiren ($[-CHC_6H_5-CH_2-]_n$); • etilbenzen ($C_6H_5CH_3$); • farmaldehidă (CH_2O); • polietenă ($(C_2H_4)_nH_2$), de indicat tipul: cu densitate joasă, medie sau mare; • 1,2 diclorețan ($C_2H_4Cl_2$); • acid sulfuric (H_2SO_4) <p>Pentru fiecare tip de substanță chimică produsă, de indicat tehnologia de producție, scurtă descriere a acesteia și tehnologiile de atenuare a emisiilor</p>					
	SUBSECTORUL: PRODUCȚIA METALELOR					
38	Cantitatea de cocs metalurgic utilizată ca agent reducător pentru intensificarea procesului de topire a încărcăturii	tone	Biroul Național de Statistică (BNS) Operatorii economici	Raportul statistic PRODMOLD-A	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
39	Cantitatea de cocs de petrol utilizată ca agent reducător pentru intensificarea procesului de topire a încărcăturii	tone				
40	Cantitatea de praf de cărbune utilizată ca agent reducător pentru intensificarea procesului de topire a încărcăturii	tone				
41	Cantitatea de calcit ($CaCO_3$) consumată la producerea oțelului și fontei	tone				

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
42	Cantitatea de dolomită ($\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$) consumată la producerea oțelului și fontei	tone				
43	Cantitatea electrozilor de carbon consumate în cuptoarele cu arc electric	tone				
44	Conținutul de carbon în fonta obținută	%				
45	Conținutul de carbon în oțelul brut obținut	%				
46	Cantitatea de minereu de fier și pelete utilizată pentru producerea fontei în furnale	tone				
47	Cantitatea de fontă produsă în furnale	tone				
48	Cantitatea de fontă produsă în alte instalații (cubilouri, cuptoare cu inducție etc.)	tone				
49	Cantitatea de fontă utilizată pentru producerea oțelului brut de convertizor	tone				
50	Cantitatea de fier vechi utilizată în convertizoare pentru producția oțelului brut de convertizor	tone				
51	Cantitatea de oțel brut de convertizor obținută	tone				
52	Cantitatea de fier vechi utilizată în cuptoarele electrice pentru producția oțelului brut electric	tone				
53	Cantitatea de oțel brut electric obținut	tone				
54	Cantitatea de laminate obținută	tone				
55	Cantitatea de feroaliaje produsă (ferosiliciu 45% Si, 65% Si, 75% Si, 90% Si; feromagneziu (7% C, 1% C); ferocrom; feroaliaj silico-magneziu; silicon metal)	tone				
56	Cantitatea de aluminiu primar produsă	tone				
57	Cantitatea de aluminiu secundar produsă	tone				
58	Cantitatea de SF_6 utilizată în topitoriile de aluminiu	tone				
59	Cantitatea de magneziu primar produsă	tone				
60	Cantitatea de magneziu secundar produsă	tone				
61	Cantitatea de plumb primar produsă	tone				

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
62	Cantitatea de plumb secundar produsă	tone				
63	Cantitatea de zinc primar produsă	tone				
64	Cantitatea de zinc secundar produsă	tone				
	SUBSECTORUL: PRODUSE NON-ENERGETICE DIN COMBUSTIBILI ȘI UTILIZAREA SOLVENȚILOR					
65	Cantitatea de lubrifianți și grăsimi utilizați în scopuri non-energetice (inclusiv, în sectorul transport și industrial)	tone, TJ	Biroul Național de Statistică	Formularul statistic Nr.1-BE	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent
66	Cantitatea de parafine și ceruri parafinice utilizați în scopuri non-energetice (inclusiv, pentru producerea lumânărilor decorative, tratarea suprafețelor cutiilor de carton, hârtiei de împachetare, etc.)					
67	Cantitatea de white-spirit, kerosen și alte substanțe aromatice utilizate în scopuri non-energetice (inclusiv, ca solvenți la aplicarea vopselelor, degresare și curățire uscată; în industria electronică; la producerea și procesarea produselor chimice, precum poliesterului, PVC, cauciucului, spumelor expandate, vopselelor, cernelurilor, cleiurilor și adezivilor, finisarea textilelor, etc.)					
68	Cantitatea de bitum utilizat în scopuri non-energetice (inclusiv, la producerea asfaltului pentru pavarea drumurilor și asfaltului pentru acoperiș)					
69	Producția de asfalt sau materiale similare pentru acoperiș pe bază de bitum, exclusiv în rulouri	tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
70	Producția de mixturi asfaltice pe bază de bitum	tone	Ministerul	-	Chestionarea	anual, pînă la

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	(beton asfaltic) pentru lucrări de drumuri și poduri		Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor		directă	31 martie pentru anul precedent
71	Mixturi asfaltice pe bază de bitum (beton asfaltic) utilizate de către S.A. "Drumuri" și alți operatori economici pentru lucrări de drumuri și poduri	tone	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
72	Suprafața drumurilor asfaltate anual la nivel național	mii m ²	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
73	Importul/exportul vopselelor , inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Lacuri și vopsele pe bază de poliesteri și polimeri dizolvați într-un mediu neapos; • Lacuri și vopsele pe bază de polimeri dispersați sau dizolvați într-un mediu apos. 	tone	Serviciul Vamal	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
74	Producerea vopselelor , inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Lacuri și vopsele pe bază de poliesteri și polimeri dizolvați într-un mediu neapos; • Lacuri și vopsele pe bază de polimeri dispersați sau dizolvați într-un mediu apos. 	tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
75	Consumul lacurilor și vopselelor : <ul style="list-style-type: none"> • în aplicarea decorativă: <ul style="list-style-type: none"> - construcții și clădiri; - utilizare casnică. • în aplicarea industrială: 	tone	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> - construcții și reparații de automobile, autobuze, camioane, troleibuze, tractoare; - construcții și reparații de mașini și echipamente; - construcții și reparații de ambarcațiuni (nave și bărci); - tratarea și vopsirea lemnului; - strat protector pentru bobine; - în alte aplicații industriale (vopsirea navelor aeriene, vagoanelor, vehiculelor militare, podurilor metalice, motoarelor, pompelor, cisternelor, cablurilor, obiectelor din piele, obiectelor din plastic, jucăriilor, etc.). • în activități non-industriale: <ul style="list-style-type: none"> - protejarea anticorozivă a construcțiilor mari din metal; - marcarea drumurilor, etc. 					
76	Importul/exportul solvenților utilizați la spălarea, degresarea și curățarea uscată , precum: hidrocarburi clorurate, cetone, chinone, alcooli, fenoli-alcooli, etc.	tone	Serviciul Vamal	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
77	Producerea solvenților utilizați la spălarea, degresarea și curățarea uscată , precum: hidrocarburi clorurate, cetone, chinone, alcooli, fenoli-alcooli, etc.	tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
78	Consumul solvenților pentru: <ul style="list-style-type: none"> • spălarea, degresarea suprafețelor metalice; • curățare uscată și alte curățări industriale. 	tone	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
						precedent
79	Importul/exportul produselor chimice : <ul style="list-style-type: none"> • poliesteri și produse din poliesteri; • poliuretani și produse din poliuretani; • spume polistirenice; • cauciuc și articole din cauciuc; • policlorură de vinil; • produse farmaceutice; • lacuri și vopsele; • cerneluri tipografice și de imprimat; • cleiuri și materiale adezive. 	tone	Serviciul Vamal	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
80	Fabricarea, procesarea produselor chimice : <ul style="list-style-type: none"> • prelucrarea poliesterilor; • prelucrarea poliuretanilor; • prelucrarea spumei polistirenice; • prelucrarea cauciucului și articolelor din cauciuc; • prelucrarea policlorurii de vinil; • fabricarea produselor farmaceutice; • fabricarea lacurilor și vopselelor; • fabricarea cernelurilor de imprimat; • fabricarea cleiurilor și altor material adezive; • turnarea asfaltului; • producerea și restabilirea anvelopelor; • producerea încălțămintei, mii perechi de încălțămintă; • fabricarea benzilor adezive, casetelor magnetice, benzilor de filme și fotografice, 	tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	mii m ² ; • finisarea produselor textile, mii m ² ; • fabricarea și prelucrarea altor produse chimice					
81	Importul/exportul de: • solvenți pentru impregnarea și conservarea lemnului; • produse de cosmetice și parfumuri; • produse destinate îngrijirii automobilelor – antigel, produse de poleire, deparafinare, curățare a sticlei, degresare a motoarelor; • aerosoli în tuburile de spray; • produse de curățat sticla și mobila; • produse de îmborsărire a aerului; • dezinfectanți; • produse de lustruire și deparafinare; • produse farmaceutice; • automobile noi, unități • tutun fermentat; • gaz ilariant N ₂ O pentru anestezie în medicină.	tone	Serviciul Vamal	-	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
82	Fabricarea de: • solvenți pentru impregnarea și conservarea lemnului; • produse cosmetice și parfumuri; • produse destinate îngrijirii automobilelor – antigel, produse de poleire, deparafinare, curățare a sticlei, degresare a motoarelor; • aerosoli în tuburile de spray; • produse de curățat sticla și mobilă;	tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	-	anual, până la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> • produse de împrăștiere a aerului; • dezinfectanți; • produse de lustruire și deparafinare; • produse farmaceutice; • tutun fermentat; • gaz ilariant N₂O pentru anestezie în medicină. 					
83	<p>Consumul solvenților în alte activități de utilizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • în industria tipografică – tipărirea hârtiei; • la extracția grăsimilor din semințe oleaginoase; • la aplicarea cleiurilor și a adezivilor în construcții, la fabricarea încălțăminte, la fabricarea substanțelor abrazive, în industria mobilei; • la impregnarea și conservarea industrială a lemnului; • la folosirea casnică a solvenților (produselor cosmetice și parfumuri; produselor destinate îngrijirii automobilelor – antigel, produse de poleire, deparafinare, curățare a sticlei, degresare a motoarelor, etc.); aerosolilor; produselor de curățat sticla și mobila; produselor de împrăștiere a aerului, dezinfectanților; produselor de lustruire și deparafinare, etc.) • la fabricarea produselor farmaceutice; • la utilizarea gazului ilariant N₂O pentru anestezie în medicină; 	tone	Operatorii economici	-	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> la deceruirea autovehiculelor noi; în activități de terosonare și izolare a vehiculelor; la arderea țigărilor și țigaretelor din tutun. 					
	SUBSECTORUL: INDUSTRIA ELECTRONICĂ					
84	Producția semiconductoarelor cu utilizarea compușilor fluorinați (CF ₄ ; C ₂ F ₆ ; C ₃ F ₈ ; C ₄ F ₁₀ ; c-C ₄ F ₈ ; CHF ₃), trifluoridului de azot (NF ₃) și hexaflorurei de sulf (SF ₆)	mii m ² silicon procesat	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
85	Producția ecranelor plate de tip TFT-FPD (inclusiv, cu utilizarea compușilor fluorinați)	mii m ² sticlă de ecran plat procesat	Operatorii economici			
86	Producția celulelor fotovoltaice de tip PV (inclusiv, cu utilizarea compușilor fluorinați)	mii m ² de substrat procesat				
87	Utilizarea fluidului dielectric cu compuși fluorinați pentru transferul de căldură	kg gaz / m ² de silicon consumat				
	SUBSECTORUL: CONSUMUL DE HALOCARBURI ȘI HEXAFLORURĂ DE SULF					
88	Cantitatea importată de substituenți SDO (substituenți ai substanțelor care distrug stratul de ozon): halocarburi [HFC-23; HFC-32; HFC-41; HFC-43-10mee; HFC-125; HFC-134; HFC-134a; HFC-143; HFC-143a; HFC-152a; HFC-227ea; HFC-236fa; HFC-245ca; HFC-245fa; HFC-365mfc; PFC-14 (CF ₄); PFC-116 (C ₂ F ₆); PFC-218 (C ₃ F ₈); PFC-31-10 (C ₄ F ₁₀); c-C ₄ F ₈ ; C ₅ F ₁₂ ; PFC-51-14 (C ₆ F ₁₄)], trifluorid de azot (NF ₃) și hexaflorură de sulf (SF ₆):	kg	Serviciul Vamal Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> • în vrac; • în produse (spre exemplu: în solvenți; în agenții frigorifice: R-134a, R-404a, R-407a, R-407b, R-407c, R-407d, R-408a, R-410a, R-507, etc.); • în echipamente (spre exemplu: în frigidere, congelatoare, vitrine frigorifice, aparate de aer condiționat, autoturisme, camioane, autobuze, trenuri, vapoare, spume expandate, extinctoare, aerosoli presurizați dozați, în întrerupătoare electrice, etc.). 					
89	<p>Cantitatea exportată de substituenți SDO (substituenți ai substanțelor care distrug stratul de ozon): halocarbură [HFC-23; HFC-32; HFC-41; HFC-43-10mee; HFC-125; HFC-134; HFC-134a; HFC-143; HFC-143a; HFC-152a; HFC-227ea; HFC-236fa; HFC-245ca; HFC-245fa; HFC-365mfc; PFC-14 (CF₄); PFC-116 (C₂F₆); PFC-218 (C₃F₈); PFC-31-10 (C₄F₁₀); c-C₄F₈; C₅F₁₂; PFC-51-14 (C₆F₁₄)] trifluorid de azot (NF₃) și hexaflorură de sulf (SF₆):</p> <ul style="list-style-type: none"> • în vrac; • în produse (spre exemplu: în solvenți, în agenții frigorifici: R-134a, R-404a, R-407a, R-407b, R-407c, R-407d, R-408a, R-410a, R-507a, etc.); • în echipamente (spre exemplu: în frigidere, congelatoare, vitrine frigorifice, aparate de aer condiționat, autoturisme, camioane, autobuze, trenuri, vapoare, spume expandate, 	kg	Serviciul Vamal Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	extinctoare, aerosoli presurizați dozați, în întrerupătoare electrice, etc.).					
90	<p>Cantitatea consumată de halocarbură (HFC-23, HFC-32; HFC-125; HFC-134a; HFC-143a, HFC-152a; HFC-227ea, HFC-236fa) în sectorul refrigerare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • frigidere și congelatoare de uz casnic - sectorul domestic: <ul style="list-style-type: none"> - frigidere de uz casnic; - congelatoare de tip ladă; - congelatoare de tip dulap. • frigidere și vitrine frigorifice comerciale - sectorul comercial; • frigidere și vitrine frigorifice industriale - sectorul industrial 	kg	Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
91	<p>Cantitatea consumată de halocarbură (HFC-23, HFC-32; HFC-125; HFC-134a; HFC-143a, HFC-152a; HFC-227ea, HFC-236fa) în sectorul echipamente de aer condiționat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aparate de aer condiționat staționare: <ul style="list-style-type: none"> - rezidențiale; - comerciale și instituționale. • aparate de aer condiționat mobile: <ul style="list-style-type: none"> - autoturisme; - autobuze; - camioane; - trenuri; - vapoare 	kg	Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
92	Cantitatea de halocarbură (HFC-134a; HFC-152a; HFC-227ea, HFC-245fa; HFC-365mfc) utilizată la	kg	Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	producerea spumelor expandate: <ul style="list-style-type: none"> • cu celule deschise; • cu celule închise 					pentru anul precedent
93	Cantitatea consumată de halocarbură (HFC-23, HFC-125, HFC-134a, HFC-227ea; HFC-236fa) în sectorul extincatoare: <ul style="list-style-type: none"> • extincatoare portabile; • extincatoare fixe. 	kg	Operatorii economici Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
94	Cantitatea consumată de halocarbură în sectorul aerosoli (propulsant: HFC-134a; HFC-152a; HFC-227ea; solvent: HFC-245fa, HFC-365mfc, HFC-43-10mee), inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • aerosoli presurizați dozați cu utilizarea în calitate de propulsant și/sau solvent a hidrofluorcarburilor, utilizați pentru tratarea astmei și bolilor pulmonare cronic obstructive, precum: <ul style="list-style-type: none"> - Salbutamol sulphate - salbutamol susp. pentru inhalare presurizată, 100 mcg/doză-200 doze; - Salbutamol sulphate - ventolin 100 mcg/doză-200 doze; - Fenoterol hydrobromide - berotec N sol. pentru inhalare presurizate 100 mcg/doză-200 doze; - Fluticasone propionate - flixotide 50 mcg/120 doze evohaler, 	numărul de flacoane / kg aerosoli presurizați	Ministerul Sănătății Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale		Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> - Fluticasone propionate - flixotide 505 mcg/250 doze evohaler; - Fluticasone propionate - flixotide 125 mcg/120 doze evohaler; - Ipratropium bromide / Fenoterol hydrobromide - berodual N sol. pentru inhalare presurizate 200 doze 10 ml; - Alți aerosoli presurizați dozați cu utilizarea în calitate de propulsant a hidrofluorcarburilor, de specificat 					
95	<p>Cantitatea consumată de halocarbură (PFC-51-14 (C_6F_{14}), HFC-43-10mee; HFC-365mfc) în sectorul curățarea cu solvenți:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Curățarea echipamentului de precizie; • Curățarea echipamentelor electronice; • Curățarea metalelor 	kg	Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
96	<p>Cantitatea recuperată și distrusă de halocarbură (PFC-51-14 (C_6F_{14}), HFC-43-10mee; HFC-365mfc) în sectorul curățarea cu solvenți:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Curățarea echipamentului de precizie; • Curățarea echipamentelor electronice; • Curățarea metalelor 	kg	Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
97	Cantitatea consumată de halocarbură în alte activități unde se folosesc substituenți SDO, precum: testarea electronică, transferul de căldură, fluidul dielectric, în aplicații medicale și potențial de multe aplicații noi, care nu sunt deocamdată dezvoltate	kg	Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
98	<p>Cantitatea consumată de halocarburi (PFC) și hexaflorură de sulf (SF_6) în sectorul echipamente electrice – dispozitive electrice de tensiune înaltă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Întrerupător model GL-107, 35 kV; • Întrerupător model GL-311, 110 kV; • Întrerupător model GL-311 (P), 110 kV; • Întrerupător model GL-311 (LTB), 110 kV; • Întrerupător model GL-312, 110 kV; • Întrerupător model GL-315, 330 kV. • Alte tipuri de întrerupătoare (de specificat) 	kg	Operatorii economici		Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
99	<p>Cantitatea consumată de halocarburi (PFC) și hexaflorură de sulf (SF_6) în aplicații militare (sisteme radar), echipamente universitare de cercetare și acceleratoare de particule, în echipamente industriale și acceleratoare de particule medicale, în aplicații adiabatice care utilizează permeabilitatea redusă prin cauciuc a SF_6 și unor PFC (anvelopele automobilelor, încălțăminte sportivă), pentru izolarea fonică a geamurilor, în utilizarea fluizilor pentru transferul de căldură în aplicații comerciale și rezidențiale, în aplicații medicale și cosmetologice, în alte aplicații în domeniul științific și pentru detectarea scurgerilor</p>	kg	<p>Ministerul Apărării</p> <p>Ministerul Sănătății</p> <p>Academia de Științe a Moldovei</p> <p>Operatorii economici</p>	-	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
100	<p>Cantitatea consumată de N_2O din diferite aplicații, precum cele medicale (gaz ilariant utilizat ca anestezic), ca propellant în produse de tip aerosol, ca agent de oxidare, cu acetilena, în spectrometria cu absorbție atomică, în producerea azidului de sodiu</p>	kg	<p>Ministerul Sănătății,</p> <p>Academia de Științe a</p>	-	Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	utilizat pentru a umfla cauciucurile, ca agent de oxidare în arzătoarele de sudat utilizate de giuvaergii.		Moldovei, Operatorii economici			
	SUBSECTORUL: CELULOZĂ ȘI HÎRTIE					
101	Cantitatea de celuloză produsă, inclusiv prin: <ul style="list-style-type: none"> • procedeu Kraft (sulfat); • procedeu sulfit 	tone	Biroul Național de Statistică (BNS) Operatorii economici	Raportul statistic PRODMOLD-A	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
	SUBSECTORUL: AGROALIMENTARE					
102	Producție de băuturi alcoolice: <ul style="list-style-type: none"> • vin din struguri, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> - vin roșu; - vin alb; • vin spumant; • bere; • votcă / rachiu; • coniac / brandy - distilat de vin; • alte băuturi alcoolice nespecifice 	hl	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
103	Producție de produse de panificație și alte produse alimentare: <ul style="list-style-type: none"> • pâine și alte produse de panificație; • carne și preparate din carne; • pește și produse din pește; • zahăr; 	tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic PRODMOLD-A	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> • hrană/preparate/alimente pentru animale; • cafea prăjită; • produse zaharoase de cofetărie și patiserie și cereale pentru micul dejun; • margarină, unt 					

ANEXA 1.3: Date privind activitatea, necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră - **sectorul agricultură, silvicultură și folosința altor terenuri**

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	SECTORUL: AGRICULTURĂ					
	SUBSECTORUL: FERMENTAȚIA ENTERICĂ					
1.	<p>Efective de animale anual (conform stării la 1 ianuarie), diferențiate după următoarele categorii:</p> <p>Taurine total, din care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaci de lapte • alte taurine, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> - tineret taurin - viței și vițele de pînă la 12 luni - juninci 12-18 luni - juninci 18-24 luni - juninci peste 24 luni - tauri de reproducție - boi de muncă <p>Porcine total, din care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scroafe • porcine de peste 4 luni • alte porcine <p>Ovine și caprine</p> <p>Ovine, din care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oi fățătoare și mioare > 1an • berbeci reproducători • tineret ovin de pînă la un an <p>Caprine, din care :</p> <ul style="list-style-type: none"> • capre fățătoare > 1an 	mii capete	Biroul Național de Statistică (BNS)	Rapoartele statistice Nr.6, Nr.15-AGR, Nr.24-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> • țapi–reproducători • tineret caprin de pînă la un an Cabaline , din care: <ul style="list-style-type: none"> • cabaline de muncă • iepe > 3ani • alte cabaline Păsări de toate speciile , din care: <ul style="list-style-type: none"> • găini și cocoși • gîște • rațe • curci • alte specii de păsări Asini (măgari) Iepuri de casă , din care: <ul style="list-style-type: none"> • iepuroaice matcă > 1an • alți iepuri de casă 					
2	Greutatea corporală a unui cap la sfîrșitul anului, kg Taurine de toate subcategoriile , inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Vaci de lapte • Vaci de carne • Tauri de reproducție Porcine de toate subcategoriile , inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Scroafe de bază Ovine și caprine , inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Ovine • Caprine 	kg	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.24-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	Cabaline , inclusiv: Iepe de la 3 ani și armăsari Păsări de toate vârstele					
3	Sporul mediu zilnic în greutate , din care la: <ul style="list-style-type: none"> • taurine • porcine • ovine • cabaline 	g	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.24-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
4	Cantitatea medie anuală de lapte muls, total pe țară, calculată: <ul style="list-style-type: none"> • pe o vacă • pe o oaie • pe o capră 	kg	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.24-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
5	Producția medie anuală de lînă tunsă de pe o oaie	kg	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.24-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
6	Prođușii vii obținuți de la 100 de femele: <ul style="list-style-type: none"> • Viței de la vaci • Purcei de la scroafe de bază • Mieii de la oi și mioare • Mînji de la iepe 	cap	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.24-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
7	Temperatura medie zilnică a aerului ($T_{avg}^{\circ C}$) , pentru 18 stații meteorologice (Briceni, Soroca, Bălți, Fălești, Camenca, Rîbnița, Bravicea, Cornești, Dubăsari, Bălțata, Chișinău, Codrii, Tiraspol, Leova, Ștefan Vodă, Comrat, Ceadr-Lunga și Cahul)	$^{\circ C}$	Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
8	Temperatura maximală zilnică a aerului ($T_{max}^{\circ C}$) ,	$^{\circ C}$	Serviciul	-	Chestionarea	anual, pînă la

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	pentru 18 stații meteorologice (după cum sunt enumerate la pct.7)		Hidrometeorologic de Stat (SHS)		directă	31 martie pentru anul precedent
9	Temperatura minimală zilnică a aerului ($T_{\max}^{\circ}\text{C}$) , pentru 18 stații meteorologice (după cum sunt enumerate la pct.7)	$^{\circ}\text{C}$	Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
10	Precipitații atmosferice medii zilnice (mm) , pentru 18 stații meteorologice (după cum sunt enumerate la pct.7)	mm	Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
11	Umiditatea relativă zilnică a aerului (%) , pentru 18 stații meteorologice (după cum sunt enumerate la pct.7)	%	Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
12	Deficitul de saturație zilnic (hPa) , pentru 18 stații meteorologice (după cum sunt enumerate la pct.7)	hPa	Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
13	Direcția și viteza medie a vântului (pentru fiecare 3 ore), pentru 18 stații meteorologice	m/s	Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
14	Durata zilnică de strălucire a soarelui pentru stațiile meteorologice Briceni, Bălți, Rîbnița, Bălțata, Codrii, Chișinău, Dubăsari, Tiraspol și Cahul	ore	Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
15	Radiația solară totală lunară și anuală pentru stația meteorologică Chișinău	MJ/m ²	Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
	SUBSECTORUL: GESTIONAREA GUNOIULUI DE GRAJD					

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
16	<p>Procentajul producțiilor de gunoi de grajd pe fiecare sistem de gestionare a deșeurilor, pentru fiecare categorie majoră menționată la subsectorul fermentarea enterică, pct. 1, astfel:</p> <p><i>Vaci de lapte</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • depozitare în lagune, în condiții anaerobe; • sistem lichid; • împrăștiat zilnic; • depozitat în stare solidă; • depozitat în urma pășunatului; • digestia anaerobă în fermentatoare; • folosit ca și combustibil; • alte sisteme (de indicat) <p><i>Alte taurine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • depozitare în lagune, în condiții anaerobe; • sistem lichid; • împrăștiat zilnic; • depozitat în stare solidă; • depozitat în urma pășunatului; • digestia anaerobă în fermentatoare; • folosit ca și combustibil; • alte sisteme (de indicat) <p><i>Suine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • depozitare în lagune, în condiții anaerobe; • sistem lichid; • împrăștiat zilnic; • depozitat în stare solidă; • digestia anaerobă în fermentatoare; 	%	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> • folosit ca și combustibil; • alte sisteme (de indicat) <i>Ovine și caprine</i> <ul style="list-style-type: none"> • împrăștiat zilnic; • depozitat în stare solidă; • depozitat în urma pășunatului; • alte sisteme (de indicat) <i>Cabaline și asini</i> <ul style="list-style-type: none"> • împrăștiat zilnic; • depozitat în stare solidă; • depozitat în urma pășunatului; • folosit ca și combustibil; • alte sisteme (de indicat) <i>Iepuri</i> <ul style="list-style-type: none"> • împrăștiat zilnic; • depozitat în stare solidă; • alte sisteme (de indicat) <i>Păsări</i> <ul style="list-style-type: none"> • sistem lichid; • împrăștiat zilnic; • depozitat în stare solidă; • depozitat în urma pășunatului; • digestia anaerobă în fermentatoare; • folosit ca și combustibil; • alte sisteme (de indicat) 					

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
17	Cantitatea de gunoi de grajd generată, total pe țară	mii tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.2-deșeuri	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
	SUBSECTORUL: SOLURI AGRICOLE					
18	Cantitatea de fertilizanți pe bază de azot importată/exportată în/din țară, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Amoniacul anhidru • Sulfatul de amoniu • Clorură de amoniu • Azotat de potasiu • Azotat de calciu • Azotat de natriu • Azotat de amoniu • Nitrocalcar • Sulfonitrat de amoniu • Uree • Cianamidă de calciu • Amofos • Diamofos • Superfosfat amonizat • Polifosfați de amoniu • Nitrofos • Nitroamofos • Nitroamofosca • Îngrășăminte complexe lichide 	tone substanță activă (t.s.a.)	Serviciul Vamal (SV)	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
19	Cantitatea de fertilizanți pe bază de azot utilizată, total pe țară	tone substanță activă (t.s.a.)	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.9-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
20	Cantitatea de fertilizanți pe bază de azot utilizată la 1 ha de semănături	kg	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.9-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
21	Cantitatea de îngrășăminte organice utilizată, total pe țară	mii tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.9-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
22	Cantitatea de îngrășăminte organice utilizată la 1 ha de semănături	kg	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.9-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
23	Cantități de calcar și dolomită aplicate pentru amendarea solurilor agricole	mii tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	-	Chestionare directă	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
24	Suprafețe însămînțate, total Culturi cerealiere și leguminoase boabe, total din care: Grâu de toamnă Grâu de primăvară Secară de toamnă Orz de toamnă Orz de primăvară Ovăz	mii ha	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.29-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	Mei Hrișcă Leguminoase boabe, inclusiv: Mazăre Fasole Alte leguminoase Porumb pentru boabe Sorg boabe Culturi siderale (îngrășământ verde)⁴ Alte culturi cerealiere Culturi tehnice, total din care: Sfeclă de zahăr Floarea-soarelui Soia Tutun Rapiță pentru boabe Plante medicinale și aromatice Alte culturi Cartofi, legume și bostănoase, total din care: Cartofi Legume Bostănoase Altele Plante furajere, total din care:					

⁴ Culturile siderale sunt semănate toamna-primăvara devreme (**mazărea, mazăricea în amestec cu orzul ori ovăzul**), dau o cantitate suficientă de masă vegetativă, care se încorporează în sol odată cu efectuarea aratului. Acest sistem permite îmbogățirea cu substanțe organice și ameliorează proprietățile fizice, chimice și biologice ale solului.

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	Porumb pentru siloz și masă verde Ierburi perene pentru masă verde, siloz și fînaj Ierburi anuale pentru nutreț verde Rădăcinoase pentru nutreț Altele					
25	Producția globală a culturilor agricole , pentru fiecare categorie menționată la subsectorul solurile agricole, pct. 24.	mii tone	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.29-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
26	Producția medie la hectar a culturilor agricole , pentru fiecare categorie menționată la subsectorul solurile agricole, pct. 24.	chintale/ha	Biroul Național de Statistică (BNS)	Raportul statistic Nr.29-AGR	-	anual, pînă la 31 iulie pentru anul precedent
	SUBSECTORUL: ARDEREA ÎN CÂMP A REZIDUURILOR VEGETALE					
27	Conținutul de apă al producțiilor agricole vegetale , diferențiat conform categoriilor și subcategoriilor menționate la subsectorul solurile agricole, pct. 24.	%	Biroul Național de Statistică (BNS)	-	Chestionarea directă	o dată la trei ani, pînă la 31 martie
28	Conținutul de apă al reziduurilor agricole vegetale , diferențiat conform categoriilor și subcategoriilor menționate la subsectorul solurile agricole, pct. 24.	%	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)	-	Chestionarea directă	o dată la 3 ani, pînă la 31 martie
29	Fracția reziduuri vegetale/recoltă principală , pentru culturile agricole diferențiată conform categoriilor și subcategoriilor menționate la subsectorul solurile agricole, pct. 24.	fracție	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)	-	Chestionarea directă	o dată la 3 ani, pînă la 31 martie

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
30	Fracția reziduurilor vegetale , pentru fiecare dintre categoriile și subcategoriile culturilor agricole enumerate la pct. 24, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • fracția arsă în câmp; • fracția evacuată din câmp, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> - folosită pentru furajare; - folosită drept combustibil (biocombustibil); - pentru alte folosințe 	fracție	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)	-	Chestionarea directă	o dată la 3 ani, pînă la 31 martie
31	Suprafața terenurilor cu miriște arsă , total pe țară	ha	Inspectoratul Ecologic de Stat	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
	SECTORUL: FOLOSINȚA TERENURILOR, SCHIMBAREA CATEGORIEI DE FOLOSINȚĂ A TERENURILOR ȘI SILVICULTURĂ					
	SUBSECTORUL: FOLOSINȚA TERENURILOR ȘI SCHIMBAREA CATEGORIEI DE FOLOSINȚĂ A TERENURILOR					
32	Fondul funciar, structurat pe următoarele categorii și subcategorii: Terenuri – total, din care: Terenuri agricole, din acestea: Teren arabil Plantații multianuale, din care: Livezi și pepiniere pomicole Vii și pepiniere viticole Pajiști, din care:	ha	Agenția Relații Funciare și Cadastru	Cadastrul funciar conform situației la 1 ianuarie a anului de raportare (Fișa cadastrală centralizatoare)	-	anual, pînă la 30 noiembrie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	Pășuni Fînețe Pîrloagă Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, din acestea: Păduri de folosință forestieră; Alte terenuri cu vegetație forestieră; Terenuri ale fondului apelor (rîuri, lacuri, bazine și bălți) Terenuri ale localităților Terenuri destinate industriei, transporturilor, comunicațiilor și cu alte destinații speciale Alte terenuri (de specificat)					
33	Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, structurate pe următoarele categorii de specii: - Quercus spp. – stegar pedunculat, gorun, stegar pufos, stegar roșu; - Carpinus spp – carpen; - Fraxinus spp – frasin, mojdrean; - Acer spp. – paltin de câmp, jugastru, paltin de munte; - Ulmus spp. – ulm de câmp, velniș, ulm de Turkestan etc.; - Tilia spp. – tei pucios, tei argintiu, tei cu frunza mare etc.; - Salix spp. – salcie albă, răchită etc.; - Pinus spp. – pin silvestru, pin negru, molid, brad etc.; - Populus spp. – plop alb, plop negru, plopi	ha	Agenția Moldsilva, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice	Amenajamentul silvic (Partea III: evidențe de amenajament silvic)	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
				Evidența de stat a fondului forestier	-	o dată la cinci ani, pînă la 31 martie

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	euroamericani; - Robinia spp. – salcâm, glădiță, soforă; - Alte specii – vișin, măr, păr, cais, arțar tătaresc, sălcioară, corn etc.					
34	Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor de la un an la altul, între subcategoriile menționate la pct. 32. Notă: Se precizează elementele de producție și productivitate pe fiecare tip de vegetație asociat folosinței anterioare, respectiv ulterioare schimbării categoriei de folosință.	ha (care trec de la o subcategorie la alta, cu specificarea tipurilor de folosință: anterior și ulterior)	Agencia Relații Funciare și Cadastru Biroul Național de Statistică	Cadastrul funciar conform situației la 1 ianuarie a anului de raportare Raport statistic nr. 2-LIV-VII ”Înființarea și defrișarea plantațiilor multianuale, producerea materialului săditor”	Formular separat în Fișa cadastrală centralizatoare De inclus rubrici în care se va indica categoria folosinței anterioare, precum și cea posterioară	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
35	Numărul de titluri de proprietate eliberate și suprafața pe care o acoperă.	numărul de titluri / ha	Agencia Relații Funciare și Cadastru	Cadastrul funciar conform situației la 1 ianuarie a anului de raportare (Nota explicativă)	Capitol separat în Nota explicativă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
36	<p>Suprafețe împădurite (inclusiv numai suprafețe provenind de la o altă folosință), pe fiecare subcategorie specificată la pct. 34:</p> <ul style="list-style-type: none"> suprafață împădurită - terenuri care nu au avut vegetație forestieră timp de minimum 50 de ani; suprafață reîmpădurită - terenuri fără vegetație forestieră, care au avut pădure în ultimii 50 de ani, dar erau despădurite/defrișate la data de 31 decembrie 1989. <p>Notă: Se precizează și următoarele date:</p> <ul style="list-style-type: none"> tipul de folosință anterior; compoziția pe specii; clasa de producție; vârsta actuală a arboretului; elementele precise de localizare și identificare a acestor categorii: întreprinderea silvică, ocolul silvic, unitate administrativ-teritorială, parcelă cadastrală, parcelă silvică, subparcelă cadastrală, subparcelă silvică, proprietar și deținător cu orice titlu, localitate, raion, după caz; acolo unde sunt disponibile, coordonatele geografice ale perimetrului: latitudine, longitudine. 	ha	<p>Agencia Relații Funciare și Cadastru</p>	<p>Cadastrul funciar conform situației la 1 ianuarie a anului de raportare</p>	<p>Formular separat în Fișa cadastrală centralizatoare</p>	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
			<p>Agencia Moldsilva</p>	<p>Raport statistic privind lucrările de cultură a pădurilor (Formularul 1 GS)</p>	-	
37	<p>Suprafețe despădurite / defrișate (inclusiv numai suprafețe care trec la altă folosință).</p> <p>Notă: Se precizează și următoarele date:</p> <ul style="list-style-type: none"> tipul de folosință ulterior despăduririi/defrișării; 	ha	<p>Agencia Relații Funciare și Cadastru</p>	<p>Cadastrul funciar conform situației la 1 ianuarie a anului de raportare (Nota</p>	<p>Capitol separat în Nota explicativă</p>	<p>anual, până la 31 martie pentru anul precedent</p>

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	 <i>datele specifice folosinței vechi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>compoziția pe specii;</i> - <i>volumul la hectar;</i> - <i>tipul de sol;</i> - <i>elementele precise de localizare și identificare a acestor categorii: întreprinderea silvică, ocolul silvic, unitate administrativ-teritorială, parcelă cadastrală, parcelă silvică, subparcelă cadastrală, subparcelă silvică, proprietar și deținător cu orice titlu, localitate, raion, după caz; acolo unde sunt disponibile, coordonatele geografice ale perimetrului: latitudine, longitudine.</i> 			explicativă)		
			Agencia Moldsilva	Bilanțul funciar a terenurilor gestionate de Agenția Moldsilva (Formularul 22)	Raport privind suprafețele despădurite/ defrișate trecute la altă categorie de folosință	
SUBSECTORUL: SILVICULTURĂ						
38	 Creșterea netă anuală în volum a pădurilor în total și pe specii;	mc/an/ha	Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice	Amenajamentul silvic (Partea III: Evidențe de amenajament silvic); Evidența de stat a fondului forestier	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
	 Densitatea medie a lemnului, în total și pe specii;	kg/mc		Publicații tehnice tematice	Studii specializate în domeniu	
	 Factorii de expansiune ai biomasei, în total și pe specii (BEF);	adimisional		Publicații tehnice tematice	Studii specializate în domeniu	
	 Alocarea creșterii în rădăcini relativ la tulpină, în	adimisional		Publicații tehnice	Studii	

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	total și pe specii (R);			tematice	specializate în domeniu	
	✚ Conținutul mediu de carbon (pe specii, pe categorii de biomasă etc.)/ CF;	fracție		Publicații tehnice tematice	Studii specializate în domeniu	
	✚ Volumul mediu de litieră pe terenurile acoperite cu păduri (pe specii);	tone/ha		Publicații tehnice tematice	Studii specializate în domeniu	
	✚ Repartiția pe tipuri de soluri a suprafeței acoperite cu păduri;	ha		Amenajamentul silvic (Partea III: Evidențe de amenajament silvic); Evidența de stat a fondului forestier	-	
	✚ Conținutul mediu de carbon pe tipuri de soluri acoperite cu păduri;	tone/ha		Publicații tehnice tematice	Studii specializate în domeniu	
	✚ Procentul de biomasă lemnoasă rămas în păduri pentru fiecare dintre speciile menționate în subsectorul „Folosința terenurilor și schimbarea categoriei de folosință a terenurilor”, pct. 33.	%	Agencia Moldsilva	-	Raport generalizator privind atestarea locurilor de exploatare a masei lemnoase	
39	Volumul de lemn recoltat pentru fiecare dintre speciile menționate în subsectorul „Folosința terenurilor și schimbarea categoriei de folosință a	mc	Agencia Moldsilva	Raport statistic privind eliberarea masei lemnoase,	În Formularul 3GS prevăzut un capitol nou	anual, pînă la 31 martie pentru anul

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	terenurilor”, pct. 33. Notă: Se precizează și următoarele date: lemn de lucru; lemn de foc (inclusiv nuiele, crăci, ramuri).			lucrările de îngrijire a pădurilor și folosințele accesorii (Formularul 3GS)	privind repartitia volumului de masă lemnoasă recoltat pe categorii și esențe	precedent
			Inspectoratul Ecologic de Stat	-	Raport privind volumul masei lemnoase aprobate spre recoltare	
40	Volumul de lemn recoltat ilegal, pentru fiecare dintre speciile menționate în subsectorul „Folosința terenurilor și schimbarea categoriei de folosință a terenurilor”, pct. 33.	mc	Agencia Moldsilva	Raport privind starea de pază a pădurilor	În Raportul privind starea de pază a pădurilor de prevăzut speciile și categoriile noi de folosință a terenurilor despădurite	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
			Inspectoratul Ecologic de Stat	-	Raport privind tăierile ilicite în păduri și alte tipuri de vegetație forestieră (inclusiv	

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
					speciile și categoriile noi de folosință a terenurilor despădurite)	
41	<p>Suprafața de pădure afectată de incendii pe fiecare specie menționată în subsectorul „Folosința terenurilor și schimbarea categoriei de folosință a terenurilor”, pct. 33.</p> <p>Notă: Se precizează și următoarele date:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣ prejudiciul adus diferitor categorii de vegetație: - pătura ierbacee; - masă lemnoasă; 	<p>ha</p> <p>tone/ha</p> <p>mc/ha</p>	<p>Agencia Moldsilva</p>	<p>Raport statistic privind cazurile de incendiere a pădurilor (Formularul 4 GS)</p>	<p>În Raport de prevăzut speciile, categoriile de vegetație afectate și categoriile noi de folosință a terenurilor</p>	<p>anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent</p>
			<p>Inspectoratul Ecologic de Stat</p>	-	<p>Raport privind suprafața pădurilor și altor categorii de vegetație forestieră afectate de incendii (pentru terenurile negestionate de Agenția ”Moldsilva”)</p>	
42	Suprafața de pădure afectată de boli și dăunători pe fiecare specie menționată în subsectorul „Folosința	ha	Agencia Moldsilva	Raport statistic privind starea de	-	anual, pînă la 31 martie

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	terenurilor și schimbarea categoriei de folosință a terenurilor”, pct. 33. Notă: Se precizează și următoarele date: suprafața focarelor de boli; suprafața focarelor de dăunători (pe specii); suprafața focarelor parcurse cu lucrări de combatere: - măsuri terestre; - măsuri aeriene; suprafața arboretelor pierite din diferite cauze: - incendii; - boli; - dăunători; - alte cauze			sănătate a pădurilor (Formularul 2 GS)		pentru anul precedent
43	Cantitatea de fertilizanți pe bază de azot aplicată în pădure și pe alte suprafețe aferente altor folosințe convertite către pădure. Notă: Urmează să se evite raportarea dublă. Cantitatea de fertilizanți pe bază de azot aplicată în păduri și pe alte suprafețe aferente altor folosințe convertite către pădure se extrage din cantitatea totală a fertilizanților pe bază de azot aplicată în țară, diferența se raportează la subsectorul „Soluri agricole”, pct. 19.	tone	Agenția Moldsilva	-	Raport privind suprafața pădurilor și altor categorii de terenuri silvice pe care s-au aplicat fertilizanți pe bază de azot	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
			BNS	Raport statistic Nr. 9-AGR.	-	

Nr. d/o	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
44	Cantități de calcar și dolomită aplicate pentru amendarea pădurilor și terenurilor cu vegetație forestieră. Notă: <i>Urmează să se evite raportarea dublă. Cantitățile de calcar și dolomită aplicate pentru amendarea pădurilor și terenurilor cu vegetație forestieră se extrag din cantitățile de calcar și dolomită aplicate total pe țară pentru amendarea solurilor, diferența se raportează la subsectorul „Soluri agricole”, pct. 23.</i>	tone	Agencia Moldsilva	-	Raport privind suprafața pădurilor și altor categorii de terenuri silvice care s-au ameliorat prin aplicarea de calcar și dolomită	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
			BNS	Raport statistic Nr. 9-AGR.	-	

ANEXA 1.4: Date privind activitatea, necesare întocmirii inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră - **sectorul deșeuri**

Nr.	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	SECTORUL: DEȘEURI					
	SUBSECTORUL: DEȘEURI SOLIDE DEPOZITATE					
1	Populația totală a Republicii Moldova, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> populația urbană populația rurală 	locuitori	Biroul Național de Statistică	Baza de date „StatBank”	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
2	Cantitatea de deșeuri municipale (deșeuri provenite din gospodărie și deșeurile similare care provin din activități comerciale, industriale și administrative, inclusiv deșeurile stradale, spații verzi) generate în Republica Moldova (în profil teritorial) <ul style="list-style-type: none"> coeficientul de transfer a volumului de DMS în cantitate (<i>cota de compactare a deșeurilor de către mecanismul de presare a autospecialei de transportare a deșeurilor</i>) 	mii m ³ / mii tone m ³ în tone	Biroul Național de Statistică Serviciile de salubritate	Raportul statistic Nr.2-deșeuri -	- Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
3	Valoarea medie de generare a deșeurilor municipale , inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> în mediul urban în mediul rural 	kg/locuitor/zi	Biroul Național de Statistică Serviciile de salubritate	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
4	Cantitatea de deșeuri municipale reciclate în Republica Moldova (în profil teritorial) – <i>informație colectată de IES de la companiile autorizate de MM în gestionarea deșeurilor</i>	mii tone	Inspectoratul Ecologic de Stat	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
5	Cantitatea de deșeuri municipale depozitate în Republica Moldova (în profil teritorial), inclusiv:	mii m ³ / mii tone	Biroul Național de Statistică	Raportul statistic Nr.2 -	-	anual, pînă la 31 martie

Nr.	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	<ul style="list-style-type: none"> • în depozite conforme • în depozite neconforme, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> - cu adâncimi mai mari sau egale de 5 m; - cu adâncimi mai mici de 5 m; 		Inspectoratul Ecologic de Stat	gospodăria comunală -	Chestionarea directă	pentru anul precedent
6	Cantitatea de deșeuri municipale transportate la depozite , total pe țară și în profil teritorial	mii m ³ / mii tone	Biroul Național de Statistică	Raportul statistic Nr.2 - gospodăria comunală	-	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
7	Procentul de deșeuri municipale care se depozitează din totalul deșeurile municipale generate	%	Biroul Național de Statistică	Raportul statistic Nr.2-deșeuri	-	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
8	Cantitatea de metan colectat din depozitele de deșeuri conforme și utilizat în scopuri energetice sau ars în faclă	mii m ³	Biroul Național de Statistică Inspectoratul Ecologic de Stat	Raportul statistic Nr.1-BE -	- Chestionarea directă	anual, până la 31 martie pentru anul precedent
9	Compoziția procentuală a deșeurilor municipale generate: a) hârtie și textile; b) deșeuri provenite din grădinarit, amenajarea parcurilor, precum și alte deșeuri organice biodegradabile (cu excepția celor alimentare); c) deșeuri alimentare; d) lemne și paie.	%	Inspectoratul Ecologic de Stat	-	Chestionarea directă	o dată la 3 ani

Nr.	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	SUBSECTORUL: TRATAMENT BIOLOGIC AL DEȘEURILOR SOLIDE					
10	Cantitatea de deșeuri municipale solide utilizate sub formă de compost	mii tone	Biroul Național de Statistică Serviciile de salubritate Inspectoratul Ecologic de Stat	Raportul statistic Nr.2-deșeuri -	- Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
11	Cantitatea de deșeuri organice utilizate sub formă de compost (dejecții animaliere)	mii tone	Inspectoratul Ecologic de Stat	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
12	Cantitatea de deșeuri organice supuse tratamentului biologic în biodigestere	mii tone	Inspectoratul Ecologic de Stat	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
	SUBSECTORUL: TRATAREA APELOR UZATE					
13	Ponderea populației conectate la sistemul de canalizare total pe țară, precum și: • în mediul urban • în mediul rural	%	Biroul Național de Statistică	Raportul statistic Nr. 1-gospodărirea apelor	-	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
14	Volumul total de ape uzate, inclusiv: 1) menajere; 2) industriale.	mii m ³	Biroul Național de Statistică Inspectoratul	Raportul statistic Nr. 1-gospodărirea apelor	- Chestionarea	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Nr.	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
			Ecologic de Stat	-	directă	
15	Procentul de ape uzate tratate din volumul total de ape uzate, inclusiv: 1) menajere: a) tratate aerob; b) tratate anaerob; 2) industriale: a) tratate aerob; b) tratate anaerob.	%	Biroul Național de Statistică Inspectoratul Ecologic de Stat	Raportul statistic Nr. 1- gospodărirea apelor -	- Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
16	Cantitatea de nămoluri rezultată în urma epurării apelor uzate: 1) municipale; 2) industriale.	mii tone	Biroul Național de Statistică Inspectoratul Ecologic de Stat	Raportul statistic Nr. 1- gospodărirea apelor -	- Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
17	Procentul de nămoluri tratate din cantitatea de nămoluri rezultată în urma epurării apelor uzate, inclusiv: 1) menajere: a) tratate aerob; b) tratate anaerob; 2) industriale: a) tratate aerob; b) tratate anaerob.	%	Biroul Național de Statistică Inspectoratul Ecologic de Stat	Raportul statistic Nr. 1- gospodărirea apelor -	- Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
18	Producții industriale: 1) conserve de carne; 2) conserve de legume și fructe;	tone / hl / m ²	Biroul Național de Statistică	Raportul statistic PRODMOLD-A		anual, pînă la 31 martie pentru anul

Nr.	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	3) sucuri de fructe și legume; 4) Legume conservate; 5) Fructe conservate și prelucrate; 6) Bere; 7) Vinuri din struguri; 8) Vinuri spumante (șampanie); 9) Brandy (coniac); 10) Rachiuri și lichioruri; 11) Carne; 12) Mezeluri; 13) Unt; 14) Margarine; 15) Cașcaval și brânze grase; 16) Lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână; 17) Înghețată; 18) Lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%; 19) Lapte și frișcă sub formă solidă; 20) Uleiuri brute, nemodificate chimic; 21) Zahăr tos; 22) Pește și produse din pește; 23) Ape minerale și gazoase; 24) Alte băuturi nealcoolice; 25) Hârtie și carton gofrat; 26) Rășini sintetice; 27) Vopsele și lacuri; 28) Săpunuri; 29) Preparate pentru spălat și curățat; 30) Mărfuri din piele aspră;					precedent

Nr.	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
	31) Haine din piele de box; 32) Fire din bumbac; 33) Țesături					
19	Fracția de componentă organică degradabilă îndepărtată sub formă de nămol	%	Inspectoratul Ecologic de Stat	-	Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
20	Cantitatea de metan, recuperat și utilizat în scopuri energetice sau ars în faclă, provenind de la procesul de tratare a apelor uzate, inclusiv: a) menajere; b) industriale.	mii m ³	Biroul Național de Statistică Inspectoratul Ecologic de Stat	Raportul statistic Nr.1-BE -	- Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
21	Cantitatea de metan, recuperat și utilizat în scopuri energetice sau ars în faclă, provenind de la procesul de tratare a nămolului, inclusiv: a) menajer; b) industrial.	mii m ³	Biroul Național de Statistică Inspectoratul Ecologic de Stat	Raportul statistic Nr.1-BE -	- Chestionarea directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
10	Consumul de proteine pe cap de locuitor în Republica Moldova	kg/cap/an	Biroul Național de Statistică	-	Chestionare directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
	SUBSECTORUL: INCINERAREA ȘI ARDEREA DESCHISĂ A DEȘEURILOR SOLIDE					

Nr.	Parametrul solicitat	Unitatea de măsură aferentă parametrului	Autoritatea responsabilă de furnizarea datelor	Surse oficiale de date		Termenul limită de furnizare a datelor
				existente	necesare	
22	Cantitatea de deșeuri medicale periculoase generate	tone	Ministerul Sănătății	-	Chestionare directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
23	Cantitatea de deșeuri medicale periculoase incinerate	tone	Ministerul Sănătății	-	Chestionare directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
24	Procentul de deșeuri medicale periculoase incinerate din cantitatea totală de deșeuri medicale periculoase generate	%	Ministerul Sănătății	-	Chestionare directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
25	Cantitatea de deșeuri periculoase industriale incinerate (uleiuri uzate, cauciucuri, etc.)	tone	Operatorii economici	-	Chestionare directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent
26	Cantitatea de deșeuri municipale arse în aer deschis la depozitele de deșeuri, exprimată în tone sau %	tone sau %	Operatorii economici	-	Chestionare directă	anual, pînă la 31 martie pentru anul precedent

Listă
a gazelor cu efect de seră considerate în Sistemul național de monitorizare și raportare a
emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și de raportare a altor informații relevante
pentru schimbările climatice

Denumire industrială	Denumire chimică / denumire comună	Formula chimică	GWP ₁₀₀
Secțiunea 1: Principalele gaze cu efect de seră direct			
	Dioxid de carbon	CO ₂	1
	Metan	CH ₄	25
	Protoxid de azot	N ₂ O	298
Secțiunea 2: Hidrofluorcarburi (HFC)			
HFC-23	Trifluormetan (fluoroform)	CHF ₃	14800
HFC-32	Difluormetan	CH ₂ F ₂	675
HFC-41	Fluormetan (fluorură de metil)	CH ₃ F	92
HFC-125	Pentafluoretan	CHF ₂ CF ₃	3500
HFC-134	1,1,2,2-tetrafluoretan	CHF ₂ CHF ₂	1100
HFC-134a	1,1,1,2-tetrafluoretan	CH ₂ FCF ₃	1430
HFC-143	1,1,2-trifluoretan	CH ₂ FCHF ₂	353
HFC-143a	1,1,1-trifluoretan	CH ₃ CF ₃	4470
HFC-152	1,2-difluoretan	CH ₂ FCH ₂ F	53
HFC-152a	1,1-difluoretan	CH ₃ CHF ₂	124
HFC-161	Fluoretan (fluorură de etil)	CH ₃ CH ₂ F	12
HFC-227ea	1,1,1,2,3,3,3-heptafluorpropan	CF ₃ CHFCF ₃	3220
HFC-236cb	1,1,1,2,2,3-hexafluorpropan	CH ₂ FCF ₂ CF ₃	1340
HFC-236ea	1,1,1,2,3,3-hexafluorpropan	CHF ₂ CHFCF ₃	1370
HFC-236fa	1,1,1,3,3,3-hexafluorpropan	CF ₃ CH ₂ CF ₃	9810
HFC-245ca	1,1,2,2,3-pentafluorpropan	CH ₂ FCF ₂ CHF ₂	693
HFC-245fa	1,1,1,3,3-pentafluorpropan	CHF ₂ CH ₂ CF ₃	1030
HFC-365mfc	1,1,1,3,3-pentafluorbutan	CF ₃ CH ₂ CF ₂ CH ₃	794
HFC-43-10-mee	1,1,1,2,2,3,4,5,5,5-decafluorpentan	CF ₃ CHFCHFCF ₂ CF ₃	1640
Secțiunea 3: Perfluorcarburi (PFC)			
PFC-14	Tetrafluorometan (perfluorometantetrafluorură de carbon)	CF ₄	7390
PFC-116	Hexafluoretan (perfluoretan)	C ₂ F ₆	12200
PFC-218	Octafluorpropan (perfluorpropan)	C ₃ F ₈	8830
	Perfluorociclopropan	c-C ₃ F ₆	17340
PFC-3-1-10	Decafluorbutan (perfluorbutan)	C ₄ F ₁₀	8860
PFC-318	Octafluorciclobutan (perfluorciclobutan)	c-C ₄ F ₈	10300
PFC-4-1-12	Dodecafluorpentan (perfluorpentan)	C ₅ F ₁₂	9160
PFC-5-1-14	Tetradecafluorhexan (perfluorhexan)	C ₆ F ₁₄	9300
PFC-9-1-18	Perfluor-decahidronaftalina	C ₁₀ F ₁₈	>7500
	Perfluordecalin (cis)	z-C ₁₀ F ₁₈	7236
	Perfluordecalin (trans)	e-C ₁₀ F ₁₈	6288
Secțiunea 4: Alți compuși perfluorurați			
	Hexafluorură de sulf	SF ₆	22800
	Trifluorură de azot	NF ₃	17200

Listă
a instituțiilor ce fac parte din Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor
de gaze cu efect de seră, precum și de raportare a altor informații relevante pentru
schimbările climatice

Următoarele instituții fac parte din Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și de raportare a altor informații relevante pentru schimbările climatice:

I. Autorități administrative publice centrale:

- I.1. Ministerul Mediului,
- I.2. Ministerul Economiei,
- I.3. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor,
- I.4. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare,
- I.5. Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor,
- I.6. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor,
- I.7. Ministerul Sănătății,
- I.8. Ministerului Apărării,
- I.9. Academia de Științe a Moldovei.

II. Instituții subordonate autorităților administrative publice centrale:

- II.1. Agenția „Moldsilva”
- II.2. Agenția pentru Eficiență Energetică,
- II.3. Serviciul Vamal,
- II.4. Autoritatea Aeronautică Civilă,
- II.5. Inspectoratul Ecologic de Stat,
- II.6. Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale,
- II.7. Serviciul Hidrometeorologic de Stat,
- II.8. Oficiul „Schimbarea Climei”,
- II.9. Oficiul „Ozon”,
- II.10. Oficiul „Prevenirea Poluării Mediului”.

III. Autorități administrative centrale:

- III.1. Biroul Național de Statistică,
- III.2. Agenția Relații Funciare și Cadastru.

IV. Întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni subordonate autorităților administrative publice centrale precum și cele cu cotă-parte de stat:

- IV.1. Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat “Registru”,
- IV.2. Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (subordonat Agenției “Moldsilva”)
- IV.3. Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,
- IV.4. Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, Chișinău,
- IV.5. Întreprinderea de Stat „Fabrica de sticlă din Chișinău”,
- IV.6. Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, Chișinău,
- IV.7. Societatea pe Acțiuni "RED Nord-Vest", Donduseni,
- IV.8. Societatea pe Acțiuni "RED Nord", Bălți,
- IV.9. Societatea pe Acțiuni "TERMOELECTRICA", Chișinău,

IV.10. Societatea pe Acțiuni "CET-Nord", Bălți,
IV.11. Societatea pe Acțiuni "Moldovagaz".